

Sammanfattning
av statistik 2021

Kultur- skolan i siffror

KULTURRÅDET

Sammanfattning

Denna rapport är Kulturskolecentrums fjärde sammanställning av kulturskolestatistiken. Underlaget i rapporten utgörs av en webbenkät till landets samtliga kommuner och insamling av deltagarlistor med personnummer. Svarefrekvensen var 78 procent för enkäten och 64 procent för deltagarlistorna. Dessutom används statistik från intresseföreningen Kulturskolerådets tidigare insamlingar och uppgifter från SCB:s räkenskapssammandrag. Rapporten från kulturskolornas verksamhet under 2021 visar på följande resultat:

- Kommunal kultur-/musikskola finns i nästan samtliga, 286, av landets kommuner. Kommunerna bedriver i regel verksamheten i egen regi. I den kommunala förvaltningen ligger kulturskolan främst under två slags nämnder; Kultur och fritid och Barn och utbildning. Det är ungefär lika vanligt att kulturskolan ligger i någon av dessa nämnder. Nästan nio av tio kommuner hade dokumenterade syften och/eller mål formulerade för kulturskolan under 2021.
- I rapporten delas kulturskoleverksamheten in i den frivilliga kulturskolan – med korta och långa ämneskurser, öppen verksamhet och övrig verksamhet – samt uppdragsverksamhet – som består av verksamhet utanför den frivilliga kulturskolan, ofta på uppdrag av grundskolan. I den frivilliga verksamheten erbjuder i stort sett alla svarande kommuner långa ämneskurser, medan ungefär 6 av 10 kommuner har korta ämneskurser respektive öppen verksamhet. Uppdragsverksamhet sker i 57 procent av kommunerna.
- Musik, i form av enskild undervisning, undervisning i mindre grupp och i orkester/kör eller motsvarande, är det klart vanligaste ämnet i kulturskolan. I stort sett alla kommuner erbjuder musik i långa och/eller korta kurser. Därefter följer i tur och ordning dans, teater/drama, bild/ form och film/animation som de vanligaste ämnena i kulturskolan.
- Av de svarande kommunerna ordnade 46 procent särskilda kurser till barn och unga med funktionsnedsättning, 38 procent hade riktade kurser till barn och unga på landsbygden, 35 procent till socioekonomiskt utsatta barn och 13 procent hade sådana kurser till nyinvandrade. Drygt 20 procent hade ingen riktad verksamhet. Drygt hälften av kommunerna erbjuder fördjupningskurser till deltagare som vill bredda och fördjupa sina redan befintliga ämneskunskaper.
- En knapp femtedel av kommunerna anger att coronapandemin innebar att undervisningen under perioder helt fick ställas in under 2021. För 64 procent av kommunerna fick undervisningen delvis ställas in på grund av pandemin. Jämfört med 2020 har andelen som helt fått ställa in sin verksamhet minskat något.
- Antalet deltagartillfällen i kulturskolan utgörs till övervägande del av långa kurser. För långa och korta kurser sammanslaget står musik för tre fjärdedelar av deltagartillfällena. Särskilt betydande är det enskilda musikutövandet som står för 41 procent av de totala deltagartillfällena. Ett uppräknat sammanlagt värde visar på totalt drygt 6,2 miljoner deltagartillfällen i långa och korta ämneskurser under 2021. Flickor utgör 63 procent av deltagartillfällena jämfört med pojkarnas 37 procent. Särskilt stor är skillnaden mellan könen i dans och musikal. Pojkar är endast i majoritet i ämnet film/animation. Det totala antalet uppräknade deltagartillfällen för den frivilliga kulturskolan under 2021 var drygt 6,8 miljoner. I uppdragsverksamheten genomfördes drygt 1,6 miljoner deltagartillfällen.
- Tre fjärdedelar av kommunerna hade köer till kulturskolan. Av de barn och unga som stod i kö utgjordes 61 procent av individer som inte går någon kurs i kulturskolan och 39 procent av sådana som redan går en eller flera kurser i kulturskolan.
- Genom uppräknade för att kompensera bortfall var det totala antalet unika deltagare i landets kulturskolor drygt 181 000 individer i åldern 6–19 år. Siffran bygger på inlämnade deltagarlistor. Andelen i åldern 6–19 år som går i kulturskolan ligger stabilt på cirka 11 procent. Det

är vanligast att gå i kulturskolan i åldersgruppen 9–11 år, där 18 procent deltar. Flickor utgör en majoritet av kulturskoledeltagarna, 62 procent av deltagarna i åldern 6–19 år är flickor.

- Kulturrådet har låtit SCB samköra uppgifter från deltagarlistorna med andra registeruppgifter. Analysen visar att 6–19-åringar med högutbildade föräldrar och/eller som bor i områdestyper med goda eller mycket goda socioekonomiska förutsättningar är överrepresenterade i kulturskolan. Barn och unga med utländsk bakgrund, som är födda utomlands eller som är nyinvandrade är, liksom boende i områdestyper med socioekonomiska utmaningar, underrepresenterade i kulturskolan. Resultaten av dessa analyser visar enbart på små förändringar de studerade åren 2018–2021.
- Kommunernas samlade kostnader för kulturskolan har ökat under perioden 2011–2021, vilket tyder på att kulturskolan totalt sett har fått mer pengar. Även med hänsyn till befolkningsutvecklingen har kommunerna lagt allt större resurser per invånare. Kostnaderna för kulturskolan i förhållande till kommunernas totala ekonomi har under perioden 2011–2021 legat stabilt på knappt 0,5 procent. Även om kulturskolans kostnader har ökat under perioden har alltså även övriga kostnader i kommunerna ökat i motsvarande utsträckning.
- Kommunernas samlade intäkter från avgifter från kulturskolan har minskat under motsvarande period. Kulturrådets sätt att mäta deltagaravgiften, där kulturskolans samlade intäkter från deltagaravgifter delas med antalet unika deltagare, visar att den genomsnittliga deltagaravgiften har minskat något de studerade åren och var 1 313 kr år 2021. Minskningen kan bero på att allt fler kommuner har helt avgiftsfri kulturskola och/eller sänkt sina deltagaravgifter. År 2021 hade uppskattningsvis cirka 20 kommuner en avgiftsfri kulturskola.
- I rapporten görs flera jämförelser med undersökningarna för verksamhetsåren 2019 och 2020. Inom flera områden ser vi tendenser till att kulturskolan, efter nedgångar i verksamheten mellan 2019 och 2020, har ökat verksamheten på olika sätt under 2021. Resultaten tyder dock på att verksamheterna inom flera områden ännu inte helt återhämtat sig efter nedgången under coronapandemin.

Innehåll

Inledning.....	5
Bakgrund	5
Genomförande.....	5
Svarsfrekvenser.....	6
Statistik under utveckling.....	7
Läsanvisning	7
Organisation	8
Kommuner med kommunala kulturskolor	8
Huvudmannaskap, nämnd och mål.....	8
Ämnen och verksamhet	10
Ämneskurser.....	10
Kurstyper/verksamhet	12
Korta kurser	14
Särskilt riktade kurser.....	15
Fördjupningskurser	16
Publika evenemang	17
Undervisningssätt	17
Inställd verksamhet	17
Uppdragsverksamhet	18
Deltagartillfällen.....	20
Kö till kulturskolan.....	22
Deltagare i kulturskolan.....	24
Uppräknat antal deltagare.....	24
Deltagare utifrån kön och ålder.....	26
Deltagare utifrån bakgrundsfaktorer.....	27
Ekonomi.....	32
Kostnader och intäkter	32
Deltagaravgifter.....	34
Kostnadsfri kulturskolverksamhet.....	34
Metod och datakällor	36
Bilaga 1. Begrepp	39
Bilaga 2. Tabeller.....	41

Inledning

Bakgrund

Kulturrådet fick år 2018 i uppdrag att inrätta ett nationellt Kulturskolecentrum som en del av myndigheten.¹ I Kulturskolecentrums uppdrag ingår att stödja den kommunala kulturskolan genom bland annat statistik och uppföljning. Eftersom kulturskolestatistiken inte blev reglerad i lagen (2001:99) om den officiella statistiken står den utanför systemet för officiell statistik.

Statistik om kulturskolor i Sverige samlades tidigare in av Sveriges Kulturskoleråd (före detta Sveriges Musik- och Kulturskoleråd, SMOK). Kulturrådet tog över statistikuppdraget 2018 och samlade in 2017 års statistik på samma sätt som Kulturskolerådet tidigare gjort.² Samtidigt inledde Kulturrådet ett arbete med att utveckla statistiken och ta fram nya definitioner. Den nya statistiken togs fram genom synpunkter från landets kulturskolor och samråd med Kulturskolerådet och Sveriges Kommuner och Regioner. De definitioner som tagits fram finns i bilaga 1.

Denna rapport är den fjärde i ordningen efter utvecklandet av statistiken. Rapporten redovisar grundläggande data, med vissa jämförelser över tid. Kulturskolecentrums målsättning är att utöver dessa årliga sammanställningar även kunna göra fördjupningar inom olika områden med statistiken som utgångspunkt. Det sker även ett kontinuerligt utvecklingsarbete kring statistiken avseende enkätfrågor och ökade svarsfrekvenser.

Genomförande

Insamlingen av 2021 års statistik gjordes av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Kulturrådet. En enkät skickades ut till samtliga 290 kommuner under mars 2022 via e-post och insamlingen avslutades i slutet av maj 2022. Tre påminnelser gick ut via e-post och därefter påmindes de som inte svarat via telefon.

Insamlingen bestod av två delar:

- En webbenkät med frågor om till exempel organisation, deltagare och kurser, deltagartillfällen, kösystem och uppdragsverksamhet.
- En lista med personnummer på samtliga deltagare i den frivilliga kulturskoleverksamheten under året. Uppgifter om enskilda skyddas av sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). SCB är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som SCB gjort i denna undersökning. Kulturrådet hanterar alltså inte personnummerlistorna utan får färdiga tabeller på aggregerad nivå från SCB.

Uppgifterna från webbenkäten har sammanställts av Kulturrådet. Personnummerlistorna har samkörts av SCB med registeruppgifter. Resultatet redovisas som antal unika deltagare och redovisas utifrån kön, åldersgrupp, utlandsfödd, utländsk bakgrund, nyinvandrad och föräldrarnas utbildningsnivå. Nytt för årets rapport är att bakgrundsvariablerna socioekonomiska områdestyper och

---

1. Prop. 2017/18:164. En kommunal kulturskola för framtiden – en strategi för de statliga insatserna.

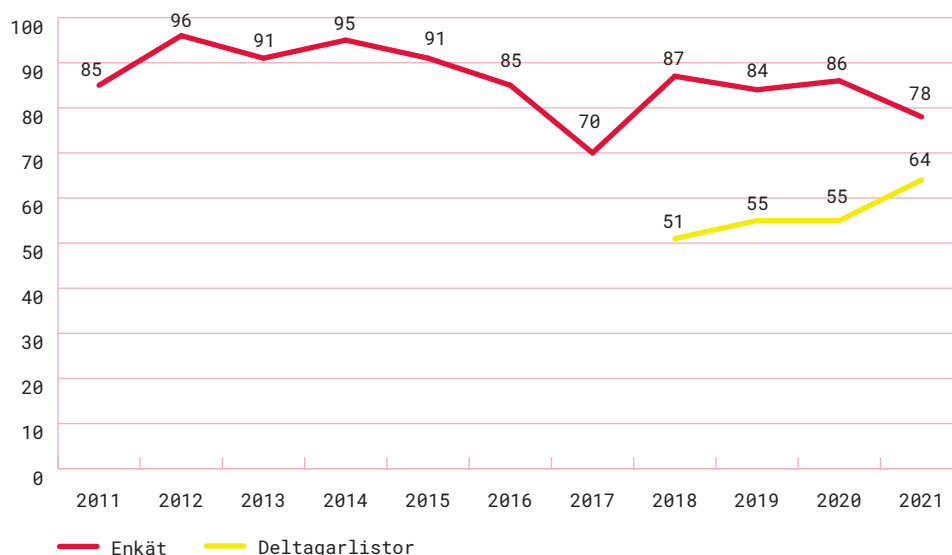
2. Kulturrådet, 2018. Kulturskolan i siffror. Statistik om kulturskoleverksamhet för år 2011–2017.

DeSO-kategorier utifrån befolkningstäthet lades till beställningen.³ I rapporten redovisas resultatet i tabeller för riket.

Statistiken publiceras också på Kulturrådets webbplats.⁴ Där finns uppgifter redovisade per kommun, län/region och för riket. Med hjälp av ett sökverktyg kan besökaren få särskild information om sex nyckeltal. Det finns även möjlighet att ladda ned excelfiler som redovisar ett större antal variabler. Kulturskolestatistiken publiceras vidare i Kolada, en statistiktjänst från RKA, Rådet för främjande av kommunala analyser.⁵

Svarsfrekvenser

I insamlingen av 2020 års statistik svarade 223 av landets kommuner på enkäten. Genom enkät-svaren och en uppföljning av kommuner som inte besvarat enkäten blev resultatet att det finns kultur- eller musikskolor enligt Kulturrådets definition (se sid. 8) i 286 av 290 kommuner. Svars-frekvensen på enkäten utifrån de 286 kommuner som har kulturskola blev då 78 procent, en viss minskning jämfört med föregående år. Andelen kommuner som lämnade in deltagarlistor med personnummer var 64 procent, 183 av 286 kommuner med kulturskola lämnade in sådana listor. Det är en ökning jämfört med tidigare års undersökningar (figur 1).

Figur 1. Svarsfrekvens för webbenkät respektive deltagarlistor med personnummer, 2011–2021. Beräknat på de kommuner som har kulturskola. Procent.

3. För information om de nya måtten, se definitioner i Bilaga1.

4. www.kulturradet.se/kulturskolecentrum/statistik

5. www.kolada.se

Statistik under utveckling

Den statistiska insamlingen och presentationen av kulturskolornas verksamhet är av stor betydelse för att kunna följa upp kulturskolorna. Det har tagits stora steg i utvecklingen av statistiken och utvecklingsarbetet fortsätter kontinuerligt på Kulturskolecentrum. Men det finns fortfarande vissa brister i statistikrapporteringen. Eftersom det är förhållandevis många kommuner med kulturskola som varken har besvarat enkäten eller lämnat in personnummerlistor finns det en osäkerhet i resultaten. Därför bör en del resultat tolkas med försiktighet. Vissa resultat har räknats upp med hjälp av en faktor för att motsvara hela riket (se vidare sid. 36). I regel redovisas dock resultaten i form av andelar av de svarande på den aktuella frågan.

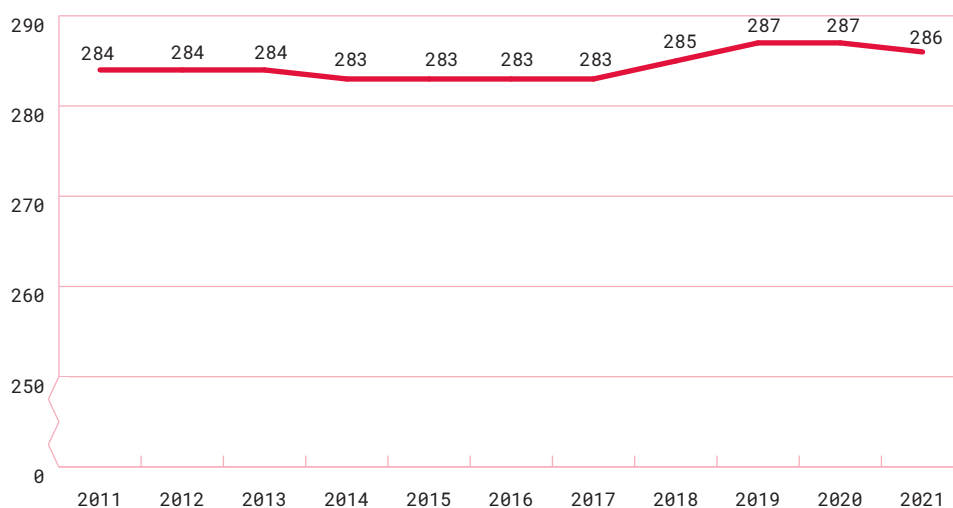
Läsanvisning

Rapporten är uppdelad i följande delar: De inledande kapitlen utgår från resultaten i webbenkäten och beskriver i tur och ordning kulturskolornas organisation, vilka ämnen och kurser som erbjuds i kulturskolan, deltagartillfällen och förekomst av köer till kulturskolan. Därefter följer ett kapitel som beskriver deltagare i kulturskolan. Kapitlet utgår främst från resultatet från personnummerinsamlingen med analys av unika deltagares bakgrundsfaktorer. Kapitlet efter redogör för kulturskolornas ekonomi och deltagaravgifter. Rapportens sista delar består av metodbeskrivning, definitioner och tabeller. I rapporten presenteras endast nationella siffror. För data per kommun och län/region, se Kulturskolecentrums webbplats, www.kulturradet.se/kulturskolecentrum/statistik.

Organisation

Kommuner med kommunala kulturskolor

Kommunal kulturskola finns i nästan alla landets kommuner. Utifrån Kulturrådets definition – *En verksamhet där barn och unga erbjuds möjlighet att lära, skapa och utöva kulturella och konstnärliga uttryckssätt; Pedagogen har relevant utbildning eller lång praktisk erfarenhet av ett visst kulturuttryck; Verksamheten är helt eller delvis finansierad av kommunen* – var det endast fyra kommuner som saknade musik- eller kulturskola: Grums, Surahammar, Vilhelmina och Vindeln. Jämfört med de två senaste undersökningarna har antalet kommuner utan kommunal kulturskola ökat med en, Vindeln, vars kulturskola lagts ned (figur 2). I Surahammar, Vilhelmina och Grums finns en form av kulturskola men den drivs inte på det sätt som överensstämmer med Kulturskolecentrums definition. Tre kommuner angav att kulturskoleverksamheten sker i samverkan med en kulturskola i en annan kommun.

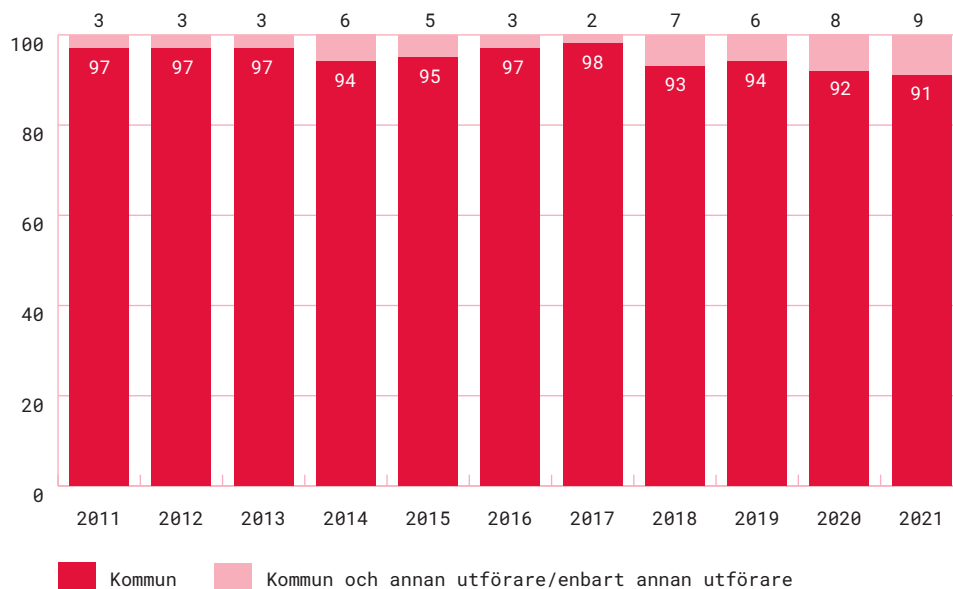
Figur 2. Antal kommuner med kulturskola, 2011–2021.

Huvudmannaskap, nämnd och mål

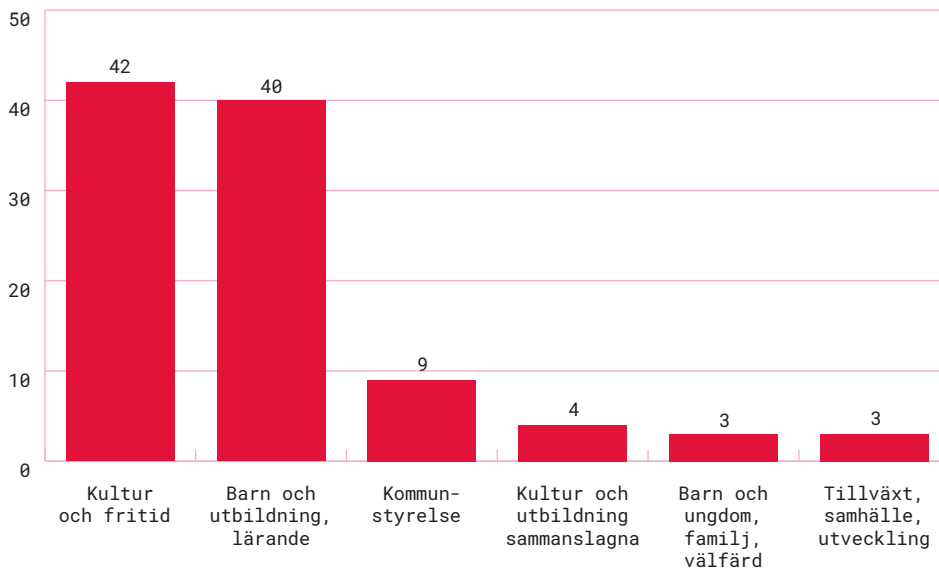
I de allra flesta kommuner, 91 procent, var kommunen huvudman för kulturskoleverksamheten år 2021. I övriga kommuner delade antingen kommunen huvudmannaskapet med en annan huvudman eller var det enbart en annan huvudman för kulturskoleverksamheten. Av dessa lösningar var det vanligare att verksamheten var i kommunens regi tillsammans med en annan utförare (7 procent) än att verksamheten genomfördes enbart av en annan utförare men med finansiering av kommunen (1 procent). Sett över tid har andelen kommuner som ensamt varit huvudman för kulturskoleverksamheten minskat (figur 3).

I den kommunala förvaltningen ligger kulturskolan framför allt under två typer av kommunala nämnder; Kultur och fritid eller motsvarande och Barn och utbildning eller motsvarande. Drygt 8 av 10 kommuner anger någon av dessa nämnder, och det är ungefär lika vanligt att kulturskolan ligger under kultur- och fritids- som under barn- och utbildningsnämnder (figur 4). I fyra procent av kommunerna ligger kulturskolan i nämnder där kultur- och utbildningsfrågor är sammanslagna. I knappt en tiondel

av kommunerna ligger ansvaret för kulturskolan under kommunstyrelsen. I ett fåtal kommuner ligger kulturskolefrågor under nämnder inom tillväxt, utveckling och liknande respektive under nämnder för barn och ungdom, familj och välfärd eller motsvarande. Jämfört med 2018, då frågan ställdes senaste gången, var det då något vanligare att kulturskolefrågorna låg under utbildningsnämnder eller motsvarande än i kultur- och fritidsnämnder. Nästan nio av tio av de svarande kommunerna (88 procent) hade dokumenterade syften och/eller mål formulerade för kulturskolan under 2021. Bland dessa var 87 procent av målen antagna av kommunal nämnd eller fullmäktige.

Figur 3. Huvudman för kulturskoleverksamheten, 2011–2021, andel i procent.

Figur 4. Nämnd som ansvarade för kulturskoleverksamheten, 2021, andel i procent.

Ämnen och verksamhet

Ämneskurser

Sedan utvecklingen från ren musikskola har kulturskolan kommit att omfatta allt fler typer av kurser och verksamheter. Kulturskolan utgår främst från den frivilliga verksamheten som i regel görs på fritiden och i vissa fall på skoltid. I detta avsnitt redovisas vilka ämnen som erbjuds i långa och korta ämneskurser i den frivilliga kulturskoleverksamheten.

- *Långa ämneskurser* har vi definierat som en kurs med minst 10 kurstillfällen och de går vanligen över en termin med ett kurstillfälle i veckan.
- *Korta ämneskurser* definieras som kurser där antalet kurstillfällen varierar mellan 1 och 9. Sådana kurser ges både under terminerna, på helger och på loven.

Kommunerna kan erbjuda ämnena som antingen långa eller korta ämneskurser eller både och. För att beskriva vilka ämnen som erbjuds i landets kulturskolor har Kulturrådet delat in ämnena i 14 grupper. Vi har valt att dela upp musikämnet i tre kategorier;

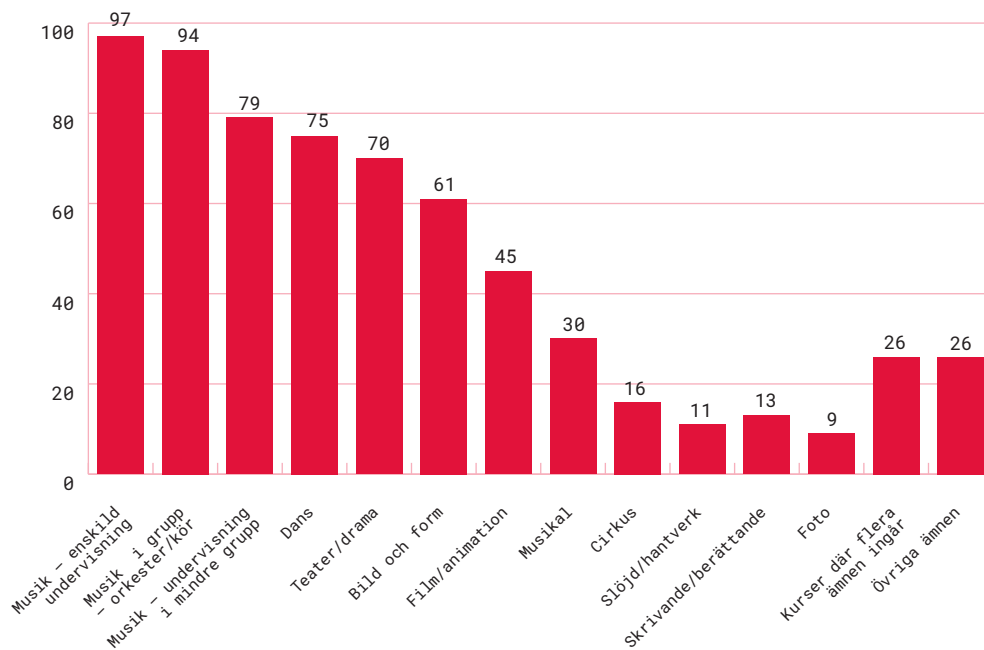
- *Musik – enskild undervisning*: instrument, sång, musikskapande, undervisning ges enskilt med 1 deltagare.
- *Musik – undervisning i mindre grupp*: instrument, sång, musikskapande, undervisning ges i mindre grupp med minst 2 deltagare.
- *Musik i grupp – orkester/kör*: deltagande i ensemble, orkester, kör eller musikgrupp/band.

De tre musikkategorierna är också de tre vanligaste ämnestyperna i kommunernas utbud. Nästan alla svarande (97 procent) anger att de erbjuder musikkurser med enskild undervisning, 94 procent erbjuder musik i grupp och 79 procent erbjuder undervisning i mindre grupp (figur 5). De vanligaste ämnena efter musik är dans och drama/teater som 75 respektive 70 procent av kommunerna erbjuder. Därefter följer bild och form (61 procent), film/animation (45 procent), musikal (30 procent) och cirkus (16 procent). Slöjd/hantverk, foto samt skrivande/berättande erbjuds alla av cirka 10 procent av kommunerna. Övriga ämnen, till exempel stand up, odling, smink och kostym samt ljud- och ljus teknik, erbjuds i en dryg fjärdedel av kommunerna. Lika vanligt är det att erbjuda kurser som innehåller flera ämnen.

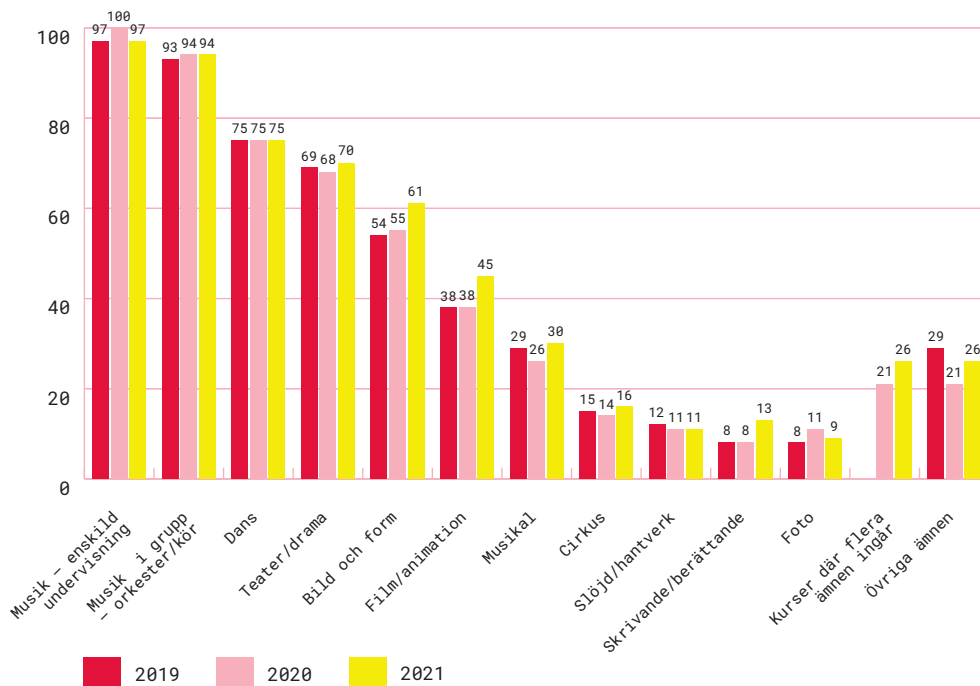
En jämförelse över tid under åren 2019–2021 visar på ganska små förändringar, men andelen kommuner som erbjuder bild och form, film/animation, musikal och skrivande/berättande har ökat under 2021 (figur 6). I tidigare undersökningar fram till 2018 var kulturskoleämnena indelade i 6 grupper. En av anledningarna till att införa en mer detaljerad och utökad indelning var att kulturskolorna erbjuder allt fler ämnen.⁶ Andelen kommuner som erbjöd ämnena dans, teater/drama, bild/media och annat ökade kontinuerligt mellan åren 2011–2017 medan musik erbjöds av samtliga undersökta kommuner.

---

6. Statens kulturråd, 2018, Kulturskolan i siffror. Statistik om kulturskoleverksamhet för år 2011–2017.

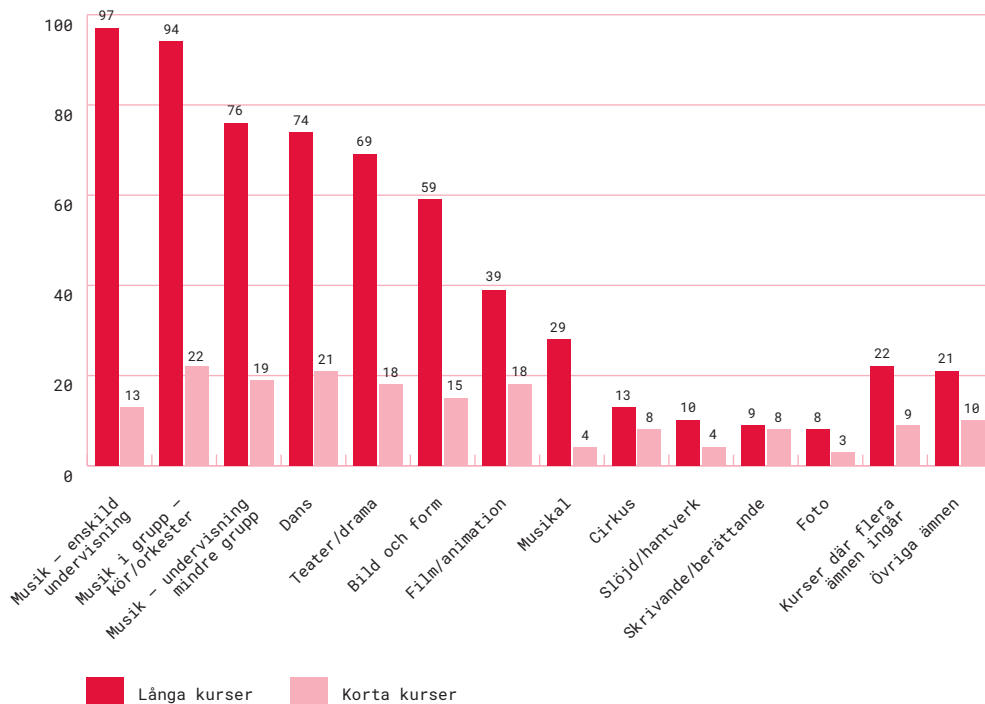
Figur 5. Andel kommuner som erbjuder olika ämnen i kulturskolan, långa och/eller korta ämneskurser, 2021. Procent.

Figur 6. Andel kommuner som erbjuder olika ämnen i kulturskolan, långa och/eller korta ämneskurser, 2019-2021. Procent. Anm. Musik - undervisning i mindre grupp är inte med i jämförelsen då kategorin var ny 2021. Kategorin "Kurser där flera ämnen ingår" var inte med i undersökningen 2019.

Kulturskolan i siffror

Jämför vi långa och korta ämneskurser 2021 ser vi att fördelningen mellan de ämnen som erbjuds i korta kurser är mer jämn (figur 7). Flera ämnen erbjuds som korta kurser i ungefär en femtedel av kommunerna. Musik i form av enskild undervisning, som erbjuds som lång kurs i stort sett alla kommuner, erbjuds som kort kurs i endast 13 procent av de svarande kommunerna.

Figur 7. Andel kommuner som erbjuder olika ämnen i kulturskolan, långa respektive korta kurser, 2021. Procent.

Kurstyper/verksamhet

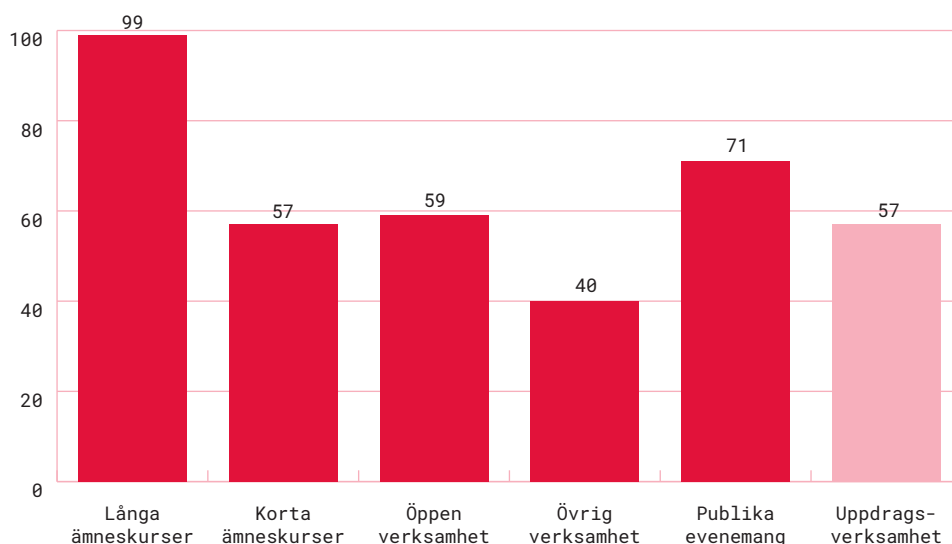
Utöver de korta och långa ämneskurserna erbjuder kommunerna flera andra typer av kurser i sin verksamhet. Vi har delat in verksamheten i den frivilliga kulturskoleverksamheten (frivillig och valbar för deltagarna) och i uppdragsverksamhet.

Den frivilliga kulturskoleverksamheten är i regel förlagd på fritiden och i vissa fall under skoldagen, men den ingår inte i den obligatoriska skolan. I den frivilliga verksamheten ingår utöver de långa och korta ämneskurserna även:

- *Öppen verksamhet:* Verksamhet i öppna former där deltagarna vanligen inte behöver anmäla sig. Verksamheterna kan vara drop-in kurser, öppet hus eller motsvarande.
- *Övrig verksamhet:* Verksamheter som inte passar in i de tidigare beskrivna kategorierna. Dessa projekt kan vara kurser som riktar sig till särskilda målgrupper, integrationsprojekt eller särskilda projekt.
- *Publika evenemang:* Konserter, föreställningar eller utställningar som främst har allmänheten som målgrupp. Uppvisningstillfällen som främst riktar sig till familj och närstående räknas inte in.

De flesta kulturskolor bedriver också *uppdragsverksamhet*. Det är verksamhet som kulturskolan utför på skolor och som ingår i den obligatoriska skolans uppdrag, det vill säga på skoltid. Verksamhet kan också bedrivas på uppdrag av andra aktörer utanför den frivilliga kulturskoleverksamheten.

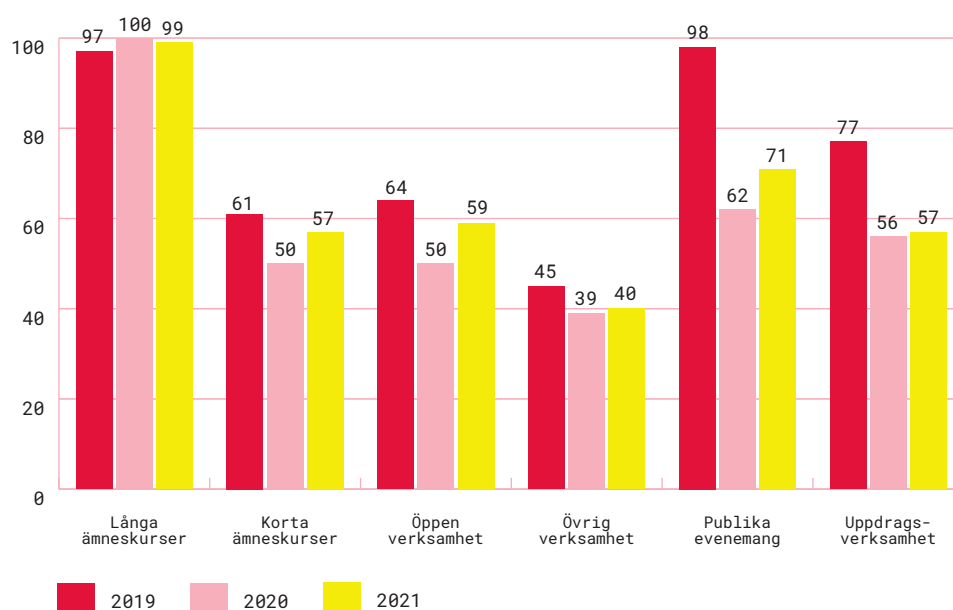
Figur 8 visar i vilken utsträckning kommunerna erbjuder de olika verksamheterna. I stort sett samtliga kommuner (99 procent) erbjuder långa ämneskurser. Ungefär sex av tio kommuner erbjuder korta ämneskurser och öppen verksamhet. Fyra av tio erbjuder övrig verksamhet och sju av tio genomför publika evenemang. Uppdragsverksamhet förekom i 57 procent av de svarande kommunerna.

Figur 8. Andel kommuner med olika verksamhet inom den frivilliga kulturskolan respektive andel kommuner med uppdragsverksamhet, 2021. Procent.

Figur 9 visar i vilken grad kulturskolorna erbjudit de olika typerna av verksamhet 2019, 2020 och 2021. För flera verksamheter ser vi att verksamheter som minskade i förekomst mellan 2019 och 2020 åter har ökat i andel under 2021. Uppgången är dock inte så stor att nedgången från 2019 helt har tagits igen. En trolig förklaring är att nedgången i verksamheter berodde på coronapandemin och nedstängningen av samhället, och att de lättade restriktionerna under 2021 även påverkar möjligheten att erbjuda mer utåtriktad verksamhet som öppen verksamhet och publika evenemang i större utsträckning.

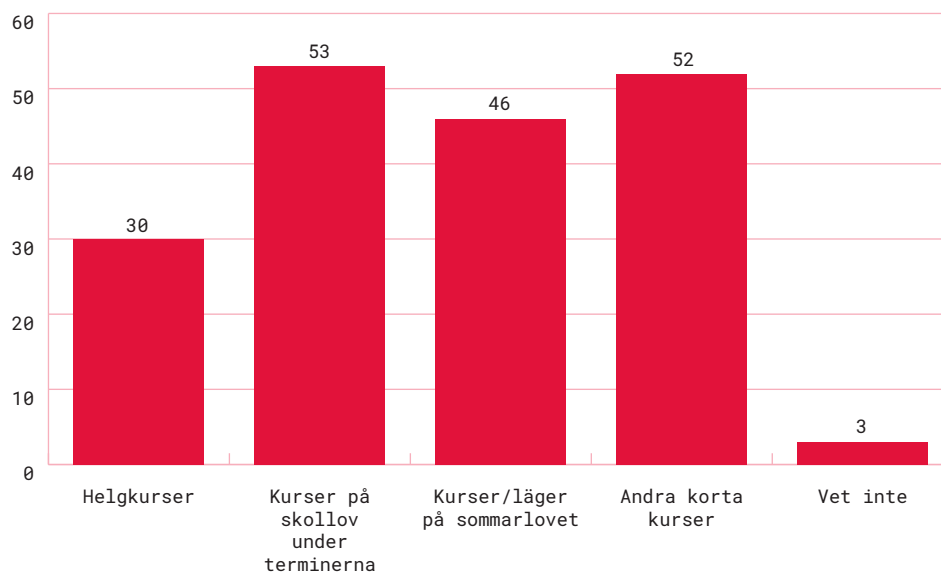
Kulturskolan i siffror

Figur 9. Andel kommuner med olika verksamhet inom den frivilliga kulturskolan respektive andel kommuner med uppdragsverksamhet, 2019–2021. Procent. Anm. "Övrig verksamhet" motsvaras 2019 och 2020 av "Andra kurser och projekt".

Korta kurser

Bland de kommuner som erbjuder korta kurser var det vanligast att erbjuda kurser på skollov under terminerna, vilket 53 procent gjorde (figur 10). Korta kurser på sommarlovet erbjöds av 46 procent av de kommuner som hade korta kurser i sin verksamhet. Andra korta kurser, såsom kvällsworkshop, digitala kurser och babyrytmik, erbjöds av 52 procent. Att erbjuda korta kurser på helgerna var inte lika vanligt (30 procent). En jämförelse med 2019 och 2020 följer samma mönster som för annan mer publik verksamhet, nämligen att förekomsten av kurser på skollov under terminer, sommarlov och andra kurser minskade mellan 2019 och 2020, men att andelen kommuner som erbjuder dessa kurser ökade något under 2021.

Figur 10. Fördelning av kurstyper bland de kommuner som erbjuder korta kurser, 2021. Procent.

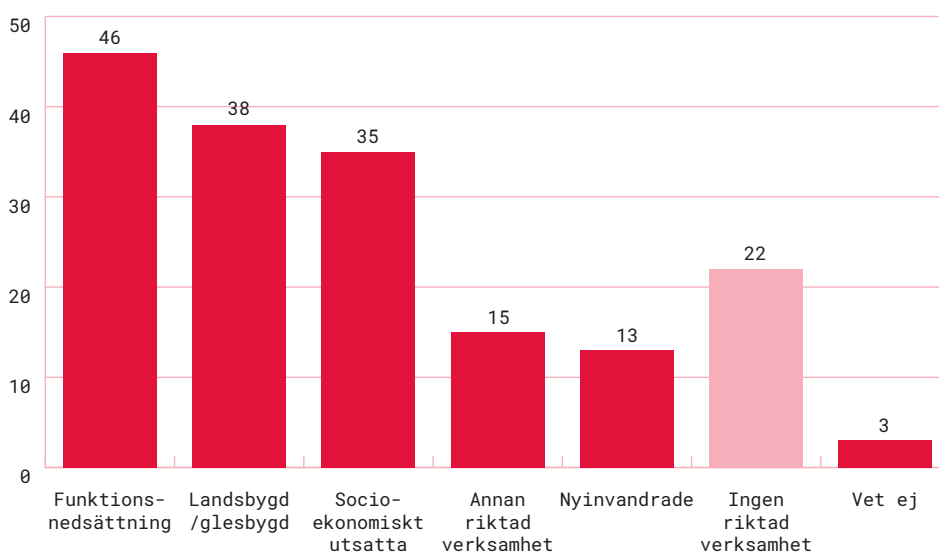
Särskilt riktade kurser

Inom den frivilliga kulturskoleverksamheten förekommer även kurser som riktar sig till en specifik målgrupp. Figur 11 visar att 46 procent av de svarande kommunerna erbjöd kurser särskilt riktade till barn och unga med funktionsnedsättning, 38 procent hade kurser till barn och unga på landsbygd/i glesbygd och 35 procent hade kurser till socioekonomiskt utsatta barn och unga. Mer ovanligt var det att ha särskilt riktade kurser till nyinvandrade (13 procent). De 15 procent av kommunerna som hade annan riktad verksamhet under 2020 anger som exempel verksamhet för att nå och behålla tonåringar, verksamhet inom äldreomsorgen samt kulturskola som friskvård.

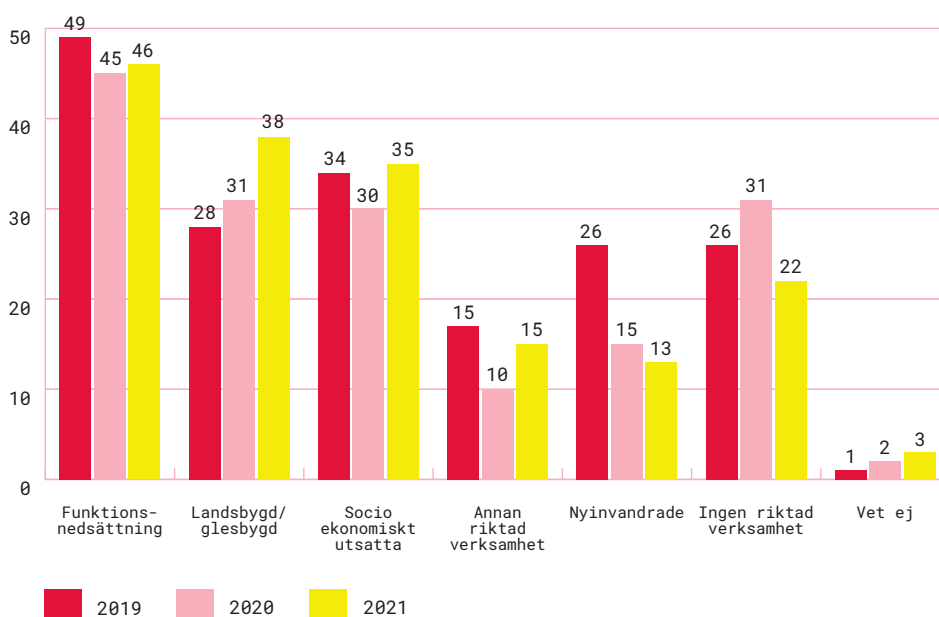
Av de svarande kommunerna hade 22 procent ingen särskilt riktad verksamhet under 2021. Även om en kommun inte har särskilt riktade kurser till dessa målgrupper kan de erbjudas plats i den ordinarie verksamheten. Det är därför troligt att barn och unga ur dessa målgrupper även går i kulturskolans ordinarie kurser.

Jämfört med 2019 och 2020 har andelen kommuner som inte erbjuder någon särskild riktad verksamhet minskat, det är alltså vanligare att sådan verksamhet erbjuds 2021 (figur 12). Under de tre åren har andelen kommuner som erbjuder särskild riktad verksamhet till barn och unga på landsbygd/glesbygd ökat, medan andelen kommuner som ordnat särskilda kurser till nyinvandrade barn och unga minskat med hälften.

Kulturskolan i siffror

Figur 11. Andel kommuner som anger typ av särskilt riktad verksamhet, 2021. Procent.

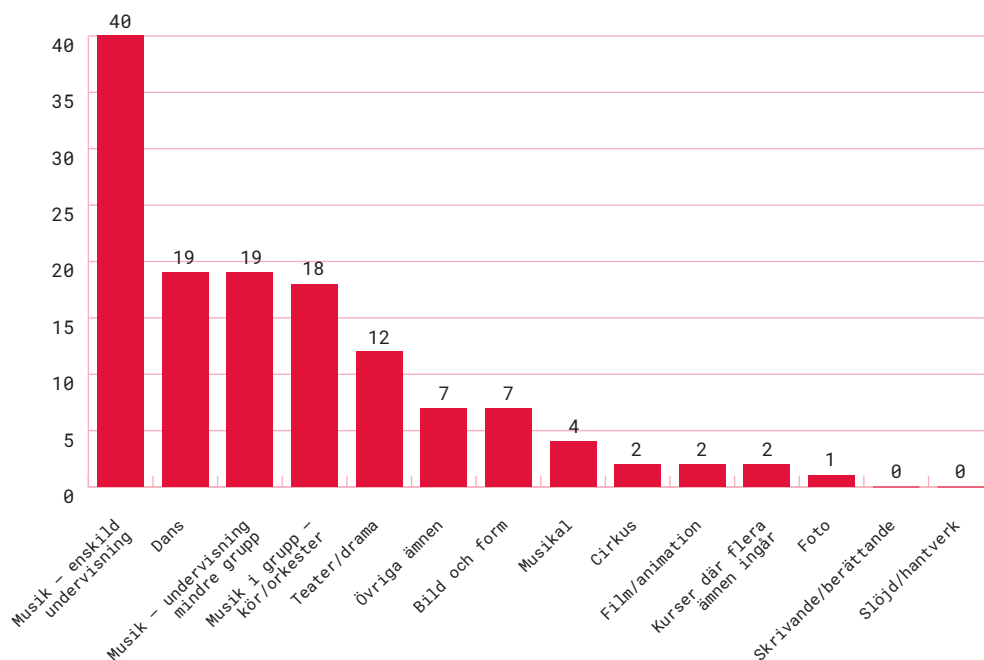

Figur 12. Andel kommuner som anger typ av särskilt riktad verksamhet, 2019–2021. Procent.

Fördjupningskurser

Drygt hälften, 54 procent, av kommunerna erbjöd fördjupningskurser under 2021. Med fördjupningskurser menas särskilda kurser som riktar sig till deltagare som vill bredda och fördjupa sina redan befintliga ämneskunskaper. Det var klart vanligast att anordna fördjupningskurser i ämnet musik med enskild undervisning, som 40 procent av kommunerna angav (figur 13). Därefter följer dans och musik med undervisning i mindre grupp (19 procent) och musik i grupp (18 procent). Flera av ämnena erbjuds i mycket liten utsträckning som fördjupningskurser.

Skrivande/berättande och slöjd/hantverk erbjöds inte som fördjupningskurs i någon av de svarande kommunerna.

Figur 13. Andel kommuner som anger att de erbjuder fördjupningskurser, uppdelat på ämnesområden, 2021. Procent.

Publika evenemang

Drygt 7 av 10 kommuner, 71 procent, hade publika evenemang under 2021. Totalt angav 158 kommuner att de genomfört 3 259 publika evenemang under 2021, vilket innebär ett snitt på 21 publika evenemang per kommun. Av dessa evenemang utgjordes 38 procent av digitala publika evenemang, medan 62 procent var fysiska publika evenemang. I 31 procent av kommunerna var det vanligare att ha digitala publika evenemang, i 65 procent var det vanligare med fysiska publika evenemang och i 3 procent av kommunerna var det lika vanligt förekommande att ha digitala som fysiska publika evenemang.

Undervisningssätt

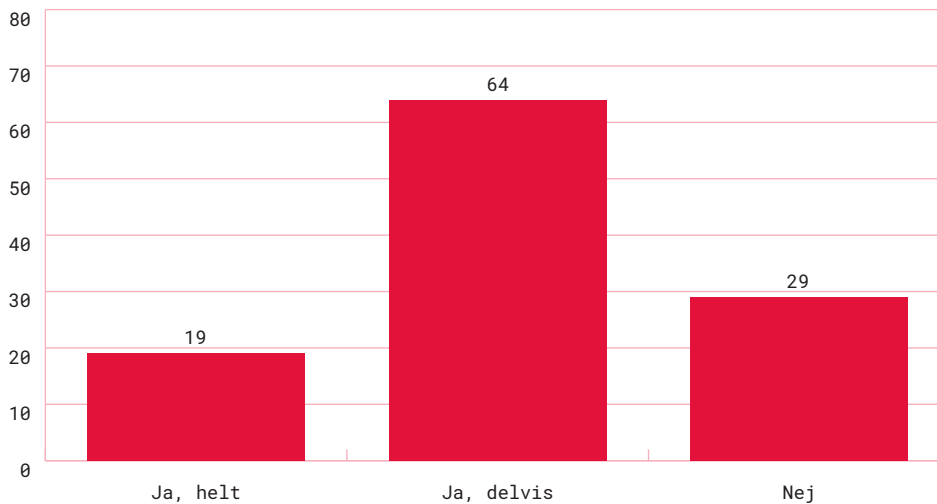
Kommunerna fick svara på hur stor del av den totala frivilliga kulturskoleverksamheten som genomfördes fysiskt på plats respektive digitalt (genom distans- och fjärrundervisning) under 2021. Totalt sett genomfördes 80 procent av kulturskoleverksamheten fysiskt, på plats och 20 procent digitalt. Det var vanligare med fysisk undervisning i 86 procent av kommunerna, 9 procent angav att det var lika vanligt att bedriva fysisk som digital undervisning och i 5 procent av kommunerna dominerade den digitala undervisningen.

Inställd verksamhet

En knapp femtedel av kommunerna anger att coronapandemin inneburit att undervisningen under perioder helt fick ställas in under 2021 (figur 14). För 64 procent av kommunerna fick undervisningen

Kulturskolan i siffror

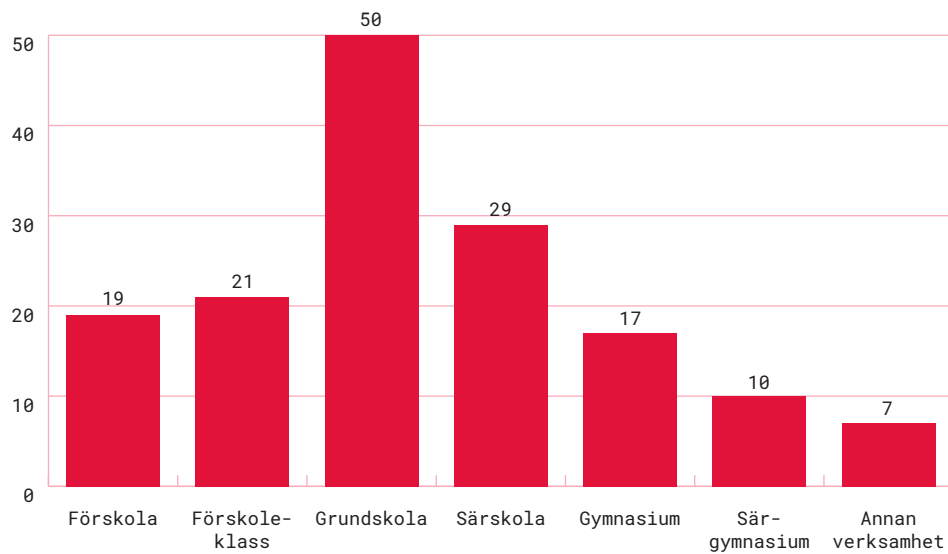
delvis ställas in på grund av pandemin. Knappt tre av tio kommuner behövde inte ställa in verksamheten på grund av pandemin. Jämfört med 2020 har andelen som helt fått ställa in sin verksamhet minskat något, från 23 till 19 procent 2021.

Figur 14. Kommunernas svar på frågan "Har coronapandemin inneburit att kulturskoleverksamheten har fått ställas in helt eller delvis under perioder under 2021?", 2021. Procent. Anm. Kommunerna kunde ange flera svar.

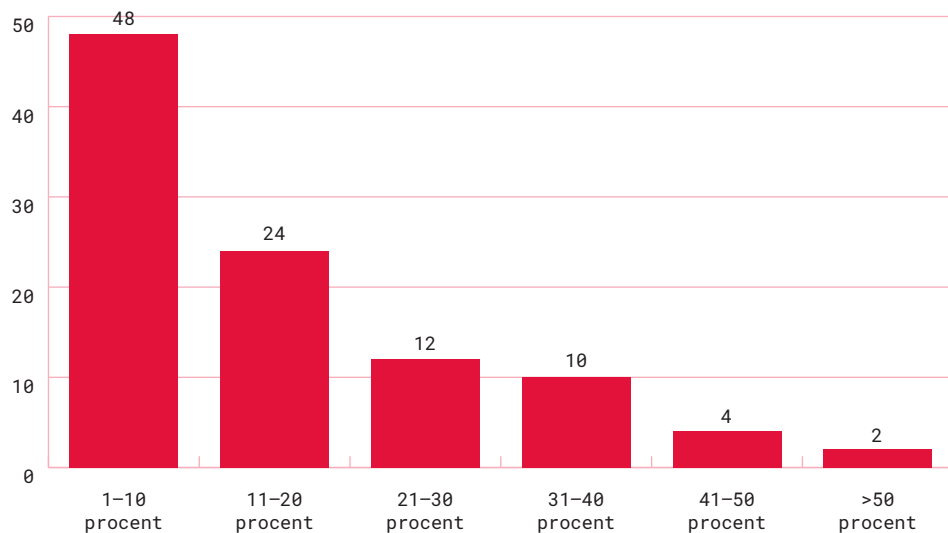
Uppdragsverksamhet

Av de svarande kommunerna angav 57 procent att de hade uppdragsverksamhet under 2021. Figur 15 visar att grundskolan är den klart vanligaste mottagaren för uppdragsverksamhet, hälften av de svarande hade sådan verksamhet. Näst vanligast mottagare för uppdragsverksamheten är särskola (29 procent). Därefter är det ungefär lika vanligt att uppdragsverksamheten riktar sig till förskoleklass (21 procent), förskola (19 procent) och gymnasieskola (17 procent). Särskola och annan verksamhet är mindre vanligt. De kommuner som angett "annan verksamhet" ger som exempel fritidshem, daglig verksamhet, öppen förskola, högskola och folkhögskola, SFI, bibliotek, social omsorg och äldreomsorg. Jämfört med 2019 och 2020 ser vi en minskning i förekomst av uppdragsverksamhet till de olika verksamheterna sedan 2019. Då hade 77 procent av de svarande uppdragsverksamhet. Mellan 2020 och 2021 är förändringarna mindre, men vi ser en viss ökning i andelen kommuner som har uppdragsverksamhet mot förskoleklasser och särskola under 2021 jämfört med 2020.

Figur 15. Andel verksamheter som uppdragsverksamhet bedrivits inom, 2021. Procent.

När kommunerna uppskattar hur stor andel av kulturskolans totala verksamhet som bestod av uppdragsverksamhet under 2021 i form av personalens arbetstid var det vanligast att uppdragsverksamheten stod för 1–10 procent av den totala verksamheten, 48 procent uppgav det. För en knapp fjärdedel av kommunerna stod uppdragsverksamheten för 11–20 procent av den totala verksamheten. Därefter minskar svarsandelarna i takt med att uppdragsverksamhetens del av den totala verksamheten ökar. För 2 procent av de svarande kulturskolorna utgjorde uppdragsverksamheten mer än hälften av personalens totala arbetstid (figur 16). Jämfört med 2020 ser vi relativt små förändringar.

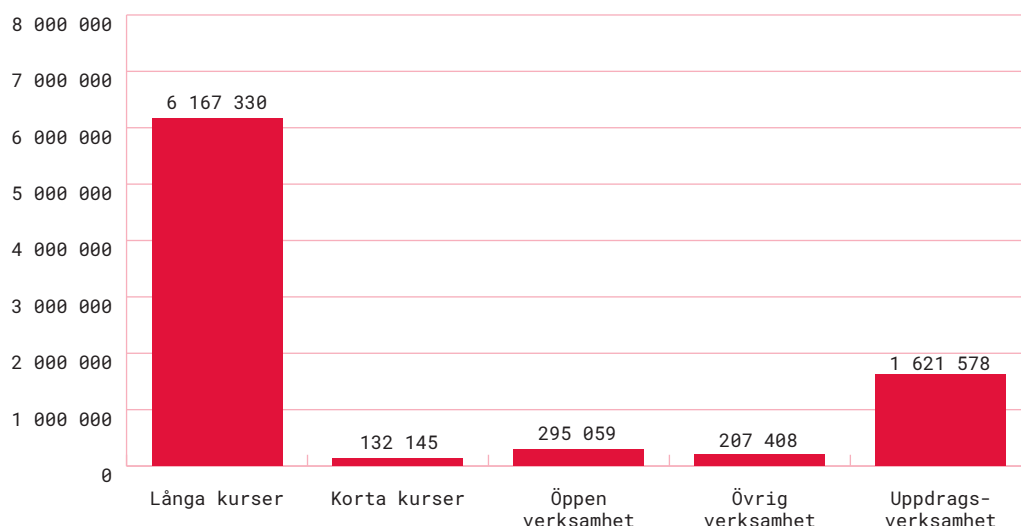

Figur 16. Uppdragsverksamhetens andel av kommunernas totala kulturskoleverksamhet utifrån personalens arbetstid, uppskattade värden. 2021. Procent.

Deltagartillfällen

För att mäta omfattningen av kulturskolans olika verksamheter har vi tagit fram ett mått som vi kallar "deltagartillfällen". Detta mått beräknas genom att multiplicera antalet deltagare med antalet kurs-tillfällen under året. I detta kapitel redovisar vi antalet deltagartillfällen för den frivilliga kulturskol-verksamheten i form av ämneskurser (långa och korta), öppen verksamhet samt övrig verksamhet. Dessutom redovisas deltagartillfällen för uppdragsverksamheten.

Antalet deltagartillfällen för riket har räknats upp (se avsnittet Metod och datakällor) för att kompensera för de kommuner som inte lämnat uppgifter i enkäten. Det totala antalet deltagartillfällen för den frivilliga kulturskoleverksamheten 2021 var drygt 6 802 000. De långa kurserna står för den stora merparten av deltagartillfällen, drygt 9 av 10 deltagartillfällen görs på de långa kurserna (figur 17). De korta kurserna står för 2 procent, den öppna verksamheten för 4 procent och andra projekt för 3 procent av det totala antalet deltagartillfällen i den frivilliga verksamheten. I uppdragsverksamheten genomförs drygt 1,6 miljoner deltagartillfällen vid en uppräknings. Sett till de tre senaste åren har deltagartillfällena ökat efter en nedgång 2020 jämfört med 2019.

Figur 17. Antal deltagartillfällen för olika typer av frivillig kulturskoleverksamhet samt för uppdragsverksamhet. 2021. Uppräknade värden.

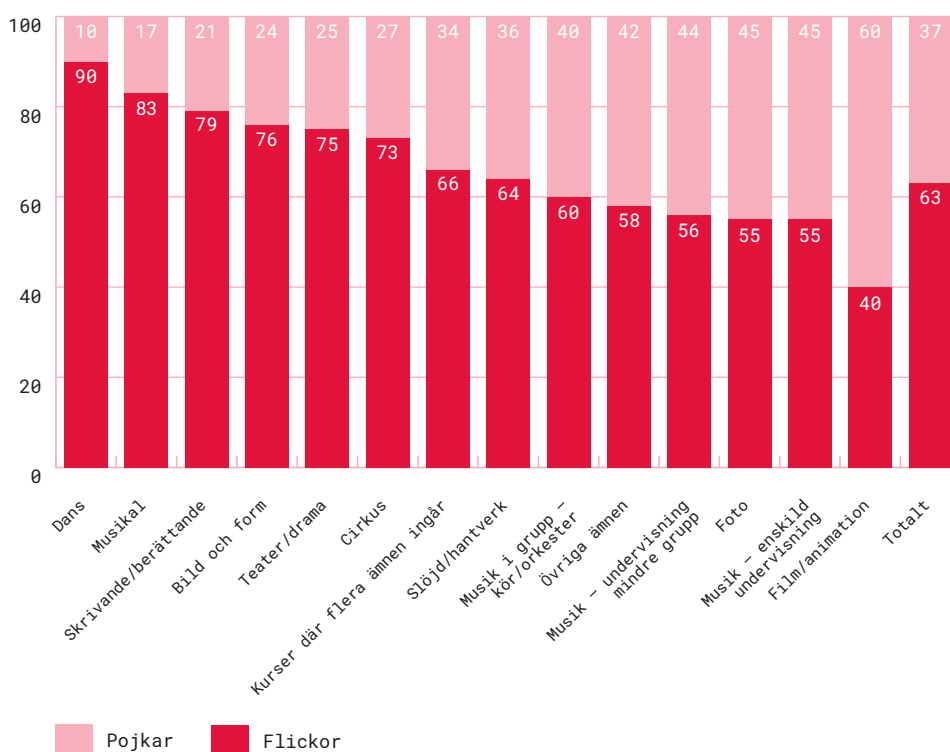
Delar vi in deltagartillfällen i de långa och korta ämneskurserna utifrån ämne ser vi att musik dominerar deltagartillfällena med eftertryck. De tre musiktyperna står för nästan tre fjärdedelar av deltagartillfällena i långa och korta kurserna (tabell 1). Särskilt betydande är det enskilda musik-utövandet (instrument/sång), som står för 41 procent av de totala deltagartillfällena i långa och korta ämneskurser. Jämfört med 2019 och 2020 fördelar sig deltagartillfällena i de långa och korta kurserna snarlikt mellan de olika ämnena.

Tabell 1. Deltagartillfällena per ämne, långa och korta ämneskurser, 2021. Uppräknade värden.

Ämne	Deltagartillfällena, totalt antal	Varav deltagartillfällena långa kurser	Varav deltagartillfällena korta kurser	Fördelning mellan ämnen, procent
Musik – enskild undervisning	2 595 114	2 579 183	15 930	41,2%
Musik – undervisning i mindre grupp	1 058 779	1 041 606	17 173	16,8%
Musik i grupp – kör/orkester	1 011 766	981 999	29 767	16,1%
Dans	678 219	665 335	12 884	10,8%
Teater/drama	381 492	370 663	10 829	6,1%
Bild och form	280 210	269 249	10 961	4,4%
Kurser där flera ämnen ingår	60 303	51 346	8 957	1,0%
Musikal	57 722	55 197	2 525	0,9%
Cirkus	55 428	50 330	5 097	0,9%
Övriga ämnen	50 309	45 246	5 063	0,8%
Film/animation	50 285	40 483	9803	0,8%
Slöjd/hantverk	9 284	8 237	1047	0,1%
Skrivande/berättande	5 283	3 925	1358	0,1%
Foto	5 282	4 531	751	0,1%
TOTALT	6 299 476	6 167 330	132 146	100%

Jämför vi hur deltagartillfällena fördelar sig efter kön och ämne deltar flickor i större utsträckning än pojkar i alla kulturskoleämnena utom i film/animation (figur 18). I det ämnet utgör pojkar 60 procent av deltagartillfällena i långa och korta kurser. Den största differensen mellan könen finns i ämnena dans och musikal, där 90 respektive 83 procent av deltagartillfällena görs av flickor. Sammanlagt utgör flickor 63 procent av deltagartillfällena. Siffrorna bör dock tolkas med viss försiktighet, eftersom inte alla kommuner som i enkäten angett deltagartillfällena har kunnat ange deltagartillfällena uppdelat på kön. Jämfört med 2019 och 2020 har det skett endast små förändringar i resultatet, men 2020 var pojkar i majoritet i ytterligare ett ämne, nämligen foto.

Kulturskolan i siffror

Figur 18. Flickors och pojkars andelar av deltagartillfällena, långa och korta kurser i kulturskolan, 2021. Procent.

Kö till kulturskolan

I enkäten tillfrågades kommunerna om de hade kö till kulturskoleverksamheten i början av höstterminen 2021. Ungefär tre fjärdedelar av kommunerna anger att de hade barn som köar medan en fjärdedel inte hade någon kö (figur 19). Jämfört med föregående år har andelen kommuner med kö minskat något (andelen med kö åren 2018–2020 var 79, 82 och 76 procent). Av de barn och unga som stod i kö utgjordes 61 procent av individer som inte går någon kurs i kulturskolan och 39 procent av sådana som redan går en eller flera kurser i kulturskolan. I de 146 kommuner som svarar på frågan var det totalt cirka 33 600 barn i kö hösten 2021, vilket ger ett snitt på 230 barn i kö. Det är lika många som 2019 men något högre än snittet 2020, som var 219 barn i kö.

Kommunerna kan ha olika sorters lösningar för att hantera om efterfrågan på platser i kulturskolan är större än tillgången. Av de kommuner som inte hade deltagare i kö hade 15 procent ändå ett kösystem, 63 procent hade inget kösystem men en annan lösning och 22 procent hade vare sig kösystem eller annan lösning. I kategorin "annan lösning" var det vanligast att ha intresseanmälan. I de kommuner som enligt enkäten använde sig av intresseanmälan eller motsvarande hade knappt 1 600 individer fyllt i en sådan hösten 2021. Av dessa gick 14 procent redan på kulturskolan medan 86 procent inte gick någon annan kulturskolekurs.

Figur 19. Andel kommuner med kö till kulturskolan, 2021. Procent.

Deltagare i kulturskolan

Antalet unika deltagare i kulturskolan utgår från två källor; dels har kulturskolorna lämnat in personnummer på deltagare i verksamheten 2021, dels har kommunerna i enkäten fått ange hur många individer som deltog i kulturskolans frivilliga verksamhet under 2021.

Personnummerlistor

Kommunernas personnummerlistor lämnades till SCB som samkörde dessa med registeruppgifter. Resultatet sammanställdes i tabeller av SCB och levererades till Kulturrådet. Syftet med insamlingen av personnummer är att kunna ge en bild av vilka det är som går i kulturskolan utifrån antal, ålder, kön, socioekonomisk bakgrund samt härkomst. Till årets redovisning lades även geografiska registervariabler i form av socioekonomiska områdestyper och områden med olika befolkningstäthet till i analysen.

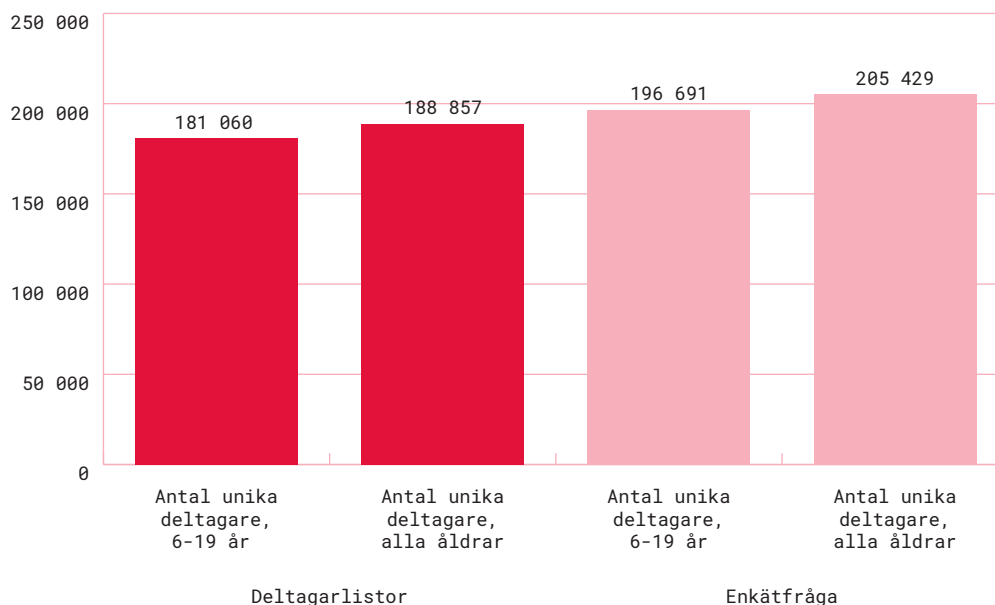
Av landets 286 kommuner med kulturskola lämnade 183 kommuner (64 procent) in deltagarlistor innehållande personnummer. De resultat som vi presenterar bygger främst på dessa deltagarlistor, men kulturskolor registrerar i regel inte personnummer för alla delar av sin verksamhet. Framför allt saknas uppgifter om deltagare som går i mer öppen verksamhet där anmälan inte krävs. Det innebär troligen att antalet unika individer kan vara något underskattat och att uppgifterna främst speglar de deltagare som går i långa eller korta ämneskurser. Ämneskurserna står dock för huvuddelen av den frivilliga kulturskoleverksamheten, vilket innebär att resultatet kan ses som representativt för den frivilliga kulturskoleverksamheten som helhet.

Enkätfråga

För att komplettera insamlingen av personnummerlistor ställde vi en fråga i enkäten där kommunerna fick ange hur många unika deltagare som deltagit i kulturskolan under 2021. I frågan fick kommunerna uppskatta det totala antalet unika deltagare samt fördelningen utifrån kön och åldersgrupperna 0–5 år, 6–19 år, 20–25 år samt 26 år och äldre. Av förklarliga skäl går det inte att använda enkätfrågan för att få reda på mer om individerna med hjälp av bakgrundsvariabler från registerdata på samma sätt som för personnummerlistorna. Svaren på enkätfrågan kan dock komplettera bilden av unika deltagare, då ett större antal kommuner besvarade enkätfrågan än som skickade in personnummerlistor, 215 jämfört med 183 kommuner. Dessutom fanns det bland kommuner som både skickat in deltagarlistor och svarat på enkätfrågan sådana som angav fler unika deltagare i enkätfrågan än vad som angavs i deltagarlistorna och vice versa. Antalet unika deltagare skiljer sig därför en del åt mellan rapporteringarna.

Uppräknat antal deltagare

För att ge en mer heltäckande bild av det totala antalet unika deltagare i kulturskolan har vi räknat upp antalet individer för att kompensera för de kommuner som inte lämnat uppgifter (se avsnittet Metod och datakällor). Figur 20 visar att det skiljer cirka 15 000 deltagare i uppräknade värden mellan antalet i enkätfrågan jämfört med i deltagarlistorna – cirka 181 000 individer i åldern 6–19 år gick i kulturskolan 2021 enligt uppräknade värden från deltagarlistorna, medan motsvarande antal i enkätfrågan var cirka 197 000. Då vi inte med säkerhet kan koppla antalet unika deltagare i enkätfrågan till en specifik ålder använder vi oss främst av resultatet i deltagarlistorna då vi gör beräkningar på antalet unika deltagare. Eftersom 95 procent av deltagarna uppskattades vara i åldersgruppen 6–19 år i enkätfrågan har vi dock använt oss av åldersgruppen 6–19 år även vid denna uppräkning.

Figur 20. Antal unika deltagare i kulturskolan, utifrån deltagarlistor och enkätfråga, 2021. Uppräknade värden.

Tabell 2 visar utvecklingen av antalet elever/deltagare i kulturskolan 2015–2021 utifrån uppräknade värden. Resultaten för 2015–2017 är dock inte helt jämförbara med uppgifterna för 2018–2021 då uppgifterna de sista fyra åren räknats upp utifrån från de inlämnade personnummerlistorna, medan kommunerna åren 2015–2017 angav en totaluppgift utan att specificera åldern och därför ingår alla unika deltagare, oavsett ålder. Med tanke på att de uppräknade antalen för 2017 och 2021 är ungefär lika, trots att det skiljer i vilken åldersgrupp de omfattar, bör antalet unika deltagare i kulturskolan ha ökat under de studerade åren. Vi ser också att det uppräknade värdet för alla åldrar i årets enkätundersökning är över 200 000 deltagare. Sammantaget kan vi, med utgångspunkt i siffror som avser uppräknade värden och att det finns vissa brister i inrapporteringen, konstatera att antalet unika deltagare verkar ligga ganska stabilt runt 180 000 individer för deltagare i åldern 6–19 år som går ämneskurser, men att kulturskolan når ytterligare 15–20 000 individer i annan frivillig verksamhet. Tabellen visar också att andelen barn och unga i åldern 6–19 år som deltagit i kulturskolan har legat relativt stabilt under perioden 2015–2021 och var 10,6 procent under 2021. Siffran avser då främst deltagare i ämneskurser.

Jämför vi de tre senaste årens undersökningar som skett på samma sätt, kan vi se att antalet deltagare ligger på samma nivå under åren 2019 och 2021, med en viss nedgång 2020. Detta kan möjligen bero på kulturskolornas utmaningar med verksamheten under coronaåret 2020, då en del verksamheter fick ställas in och kulturskolorna upplevde svårigheter att behålla deltagare i verksamheten.⁷

7. Statens kulturråd. 2021. Enkätresultat: Kulturskolor under pandemin.

Kulturskolan i siffror

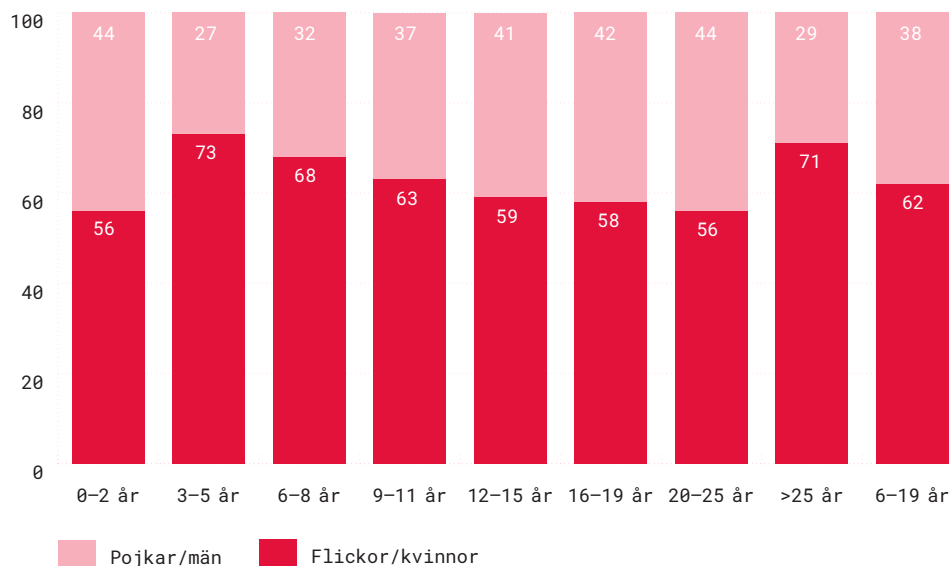
Tabell 2. Antal och andel unika individer som går i kulturskolan 2015–2021. Uppräknade värden och procent.

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
2015–2017: Antal unika barn och unga* som går i kulturskolan. Uppräknade värden	175 000	179 900	181 200				
2018–2021: Antal unika barn och unga 6–19 år* som går i kulturskolan. Uppräknade värden				173 900	181 202	177 378	181 060
Andel 6–19-åringar* som går i kulturskolan, procent	11,5	11,5	11,3	10,6	10,9	10,5	10,6
Andel flickor/kvinnor av kulturskolans unika individer 6–19 år, procent				58	58	62	62

* För år 2018–2021 är antalet unika deltagare i åldrarna 6–19 år beräknat på de inlämnade personnumren. Observera att en del kulturskolor inte registrerar personnummer för vissa delar av sin verksamhet och därför är antalet en underskattning. För år 2015–2017 angav kulturskolorna en totaluppgift men utan att specificera åldern och därför ingår alla unika deltagare, oavsett ålder.

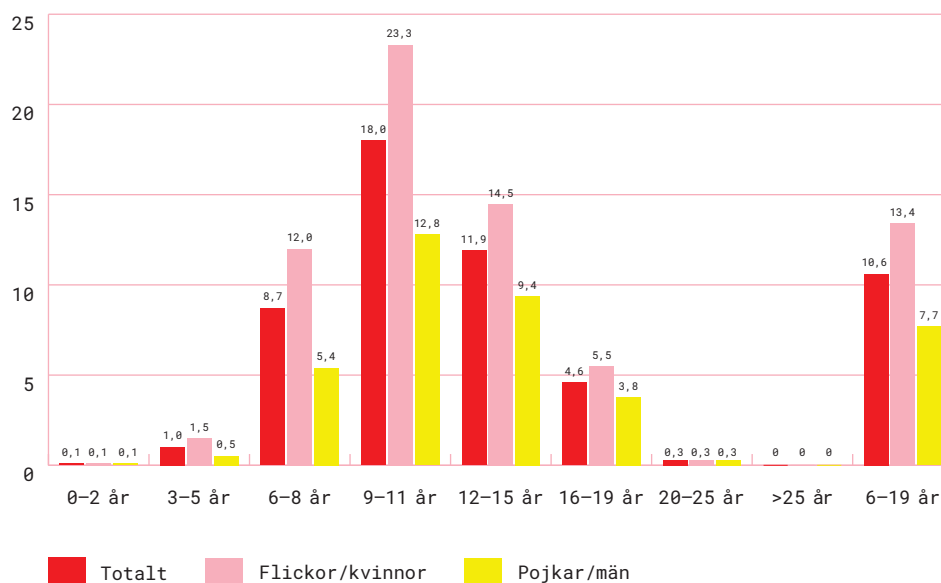
Deltagare utifrån kön och ålder

Ser vi till andelen flickor/kvinnor av det totala antalet unika deltagare i åldern 6–19 år utgjorde denna grupp 62 procent. Det är samma andel som under 2020 och en viss ökning jämfört med 2018 och 2019 (tabell 2). I samtliga åldersgrupper är det en större andel flickor/kvinnor än pojkar/män som går i kulturskolan (figur 21). Den största skillnaden mellan könen finns i åldersgrupperna 3–5 år och deltagare över 25 år. Från 6 års ålder fram till 25 år minskar skillnaderna mellan könen och i åldersgruppen 20–25 år är fördelningen lite jämnare, med 56 procent kvinnor och 44 procent män.

Figur 21. Könsfördelning i olika åldersgrupper, andel unika individer i kulturskolan. Inrapporterade värden (personnummerlistor). 2021. Procent.

Figur 22 visar hur vanligt det är att gå i kulturskolan i olika åldrar. Figuren bygger på inrapporterade uppgifter i personnummerlistorna. Den grupp med störst andel kulturskoledeltagare är barn 9–11 år, där 18 procent av målgruppen deltagit i kulturskolan. Därefter kommer gruppen med 12–15-åringar, där 12 procent deltagit. Figuren bekräftar även de tidigare nämnda resultaten att yngre och äldre åldersgrupper i mycket liten utsträckning går i kulturskolan, åtminstone på kurser där personnummer samlas in. Deltagarna är särskilt koncentrerade till grundskoleåldern. I gymnasieåldern (16–19 år) är andelen betydligt mindre än i högstadieåldern (12–15 år). I samtliga åldersgrupper är andelen flickor/kvinnor i kulturskolan större än andelen pojkar/män. I gymnasieåldern är dock skillnaderna mellan könen mindre än i grundskolan.

Figur 22. Andel i olika åldersgrupper som går i kulturskolan, totalt respektive uppdelat på kön. Inrapporterade värden (personnummerlistor). 2021. Procent.

Deltagare utifrån bakgrundsfaktorer

Enligt det kulturpolitiska målet ska alla ha möjlighet att delta i kulturlivet. Studier visar dock att offentligt finansierad kultur främst når grupper med hög utbildning, hög inkomst och föräldrar med motsvarande bakgrund.⁸ Detta gäller såväl vuxna som barn. Genom SCB:s analyser av de insamlade deltagarlistorna och registerdata kan vi beskriva hur bakgrundsfaktorer påverkar graden av deltagande i kulturskolan. I det utvecklingsbidrag som kommunerna kan söka från Kulturskolecentrum ges extra stöd till satsningar för att bredda deltagandet, såsom riktade insatser mot barn och unga med funktionsnedsättning, i glesbygd och med socioekonomiska utmaningar.

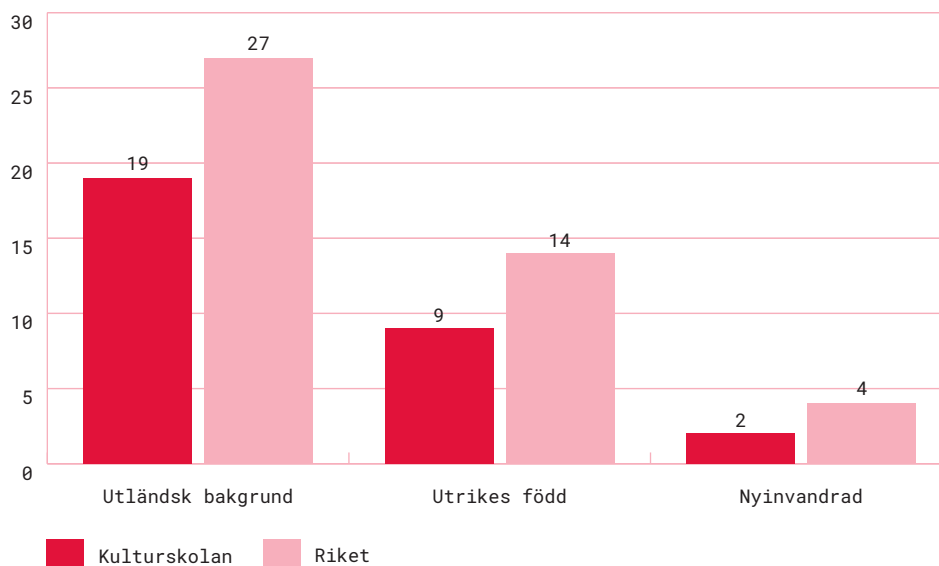
Utländsk bakgrund, utrikes födda och nyinvandrade

Figur 23 visar hur barn och unga med utländsk bakgrund, som är utlandsfödda och som är nyinvandrade (upp till 4 år i landet) är underrepresenterade i kulturskolan i förhållande till deras andel i riket.

8. Myndigheten för kulturanalys, 2019. En lägesbedömning i relation till de kulturpolitiska målen. Rapport 2019:1.

Kulturskolan i siffror

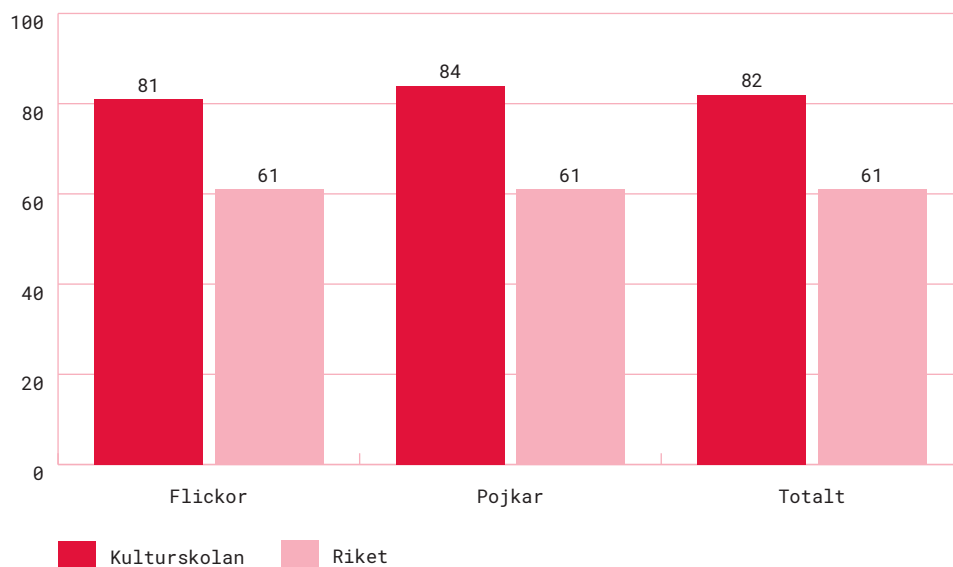
Skillnaderna minskar med den tid som personerna varit i landet. Bland 6–19-åringar med utländsk bakgrund, det vill säga individer som är födda utomlands eller som är födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands, var andelen i kulturskolan 19 procent, jämfört med 27 procent totalt i riket. Bland utrikes födda är motsvarande andelar 9 respektive 14 procent. Jämför vi graden av deltagande i dessa grupper utifrån kön är det små skillnader mellan pojkar och flickor. Det är även mycket små skillnader när vi jämför resultaten från verksamhetsåren 2018, 2019, 2020 och 2021. Grupperna barn med utländsk bakgrund, som är utrikes födda och som är nyinvandrade har alltså under samtliga studerade år varit underrepresenterade i kulturskolan i förhållande till i befolkningen i stort.

Figur 23. Andel barn och unga 6–19 år med utländsk bakgrund, som är utlandsfödda och som är nyinvandrade, i kulturskolan respektive i befolkningen. Inrapporterade värden (personnummerlistor), 2021. Procent.

Socioekonomisk bakgrund – föräldrars utbildning

För att mäta deltagarnas socioekonomiska bakgrund har vi låtit SCB lägga på föräldrars utbildningsnivå som registervariabel. Figur 24 visar att av alla 6–19-åringar i kulturskolan hade 82 procent minst en förälder/vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning. Motsvarande andel i riket var 61 procent. Det är alltså en överrepresentation av barn och unga med föräldrar med högre utbildning i kulturskolan. Liksom för variablerna som visar härkomst är det små skillnader mellan pojkar och flickor samt mellan resultatet för 2021 och de föregående åren 2018–2020. Barn med högutbildade föräldrar har varit överrepresenterade i kulturskolan under samtliga studerade år.

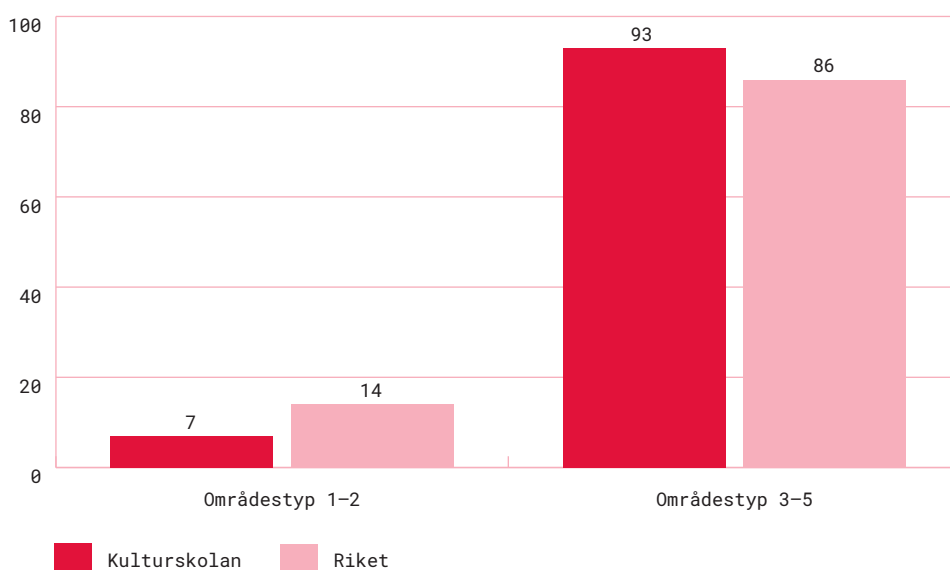

Figur 24. Barn och unga 6–19 år med föräldrar med eftergymnasial utbildning, andel i kulturskolan respektive i befolkningen. Inrapporterade värden (personnummerlistor), 2021. Procent.

Socioekonomiska områdestyper

Nytt för årets undersökning är att vi kan redovisa i vilken utsträckning boende i olika socioekonomiska områdestyper påverkar graden av deltagande i kulturskolan. Det görs genom att använda de fem områdestyper som Delegationen mot segregation och SCB tagit fram utifrån ett socioekonomiskt index⁹ som registervariabel på deltagarlistorna. Områdestyperna bygger på RegSO-områden, vilket gör att det kan finnas flera olika sorters områdestyper inom en och samma kommun. Figur 25 visar att 6–19-åringar som bor i områden med socioekonomiska utmaningar (typ 1 och 2) är underrepresenterade i kulturskolan jämfört med i befolkningen. Andelen bland kulturskoledeltagare som bor i den typen av områden är 7 procent, medan motsvarande andel i riket är 14 procent. På motsvarande sätt är barn och unga som bor i områden med högre socioekonomisk nivå (3–5) överrepresenterade bland kulturskoledeltagarna jämfört med i befolkningen i stort, av kulturskoledeltagarna bor 93 procent i sådana områden, medan andelen i riket är 86 procent.

9. För mer information om områdestyperna se Bilaga 1 och <https://segregationsbarometern.delmos.se/analys/nu-kan-du-mata-segregationens-grad-och-uttryck>

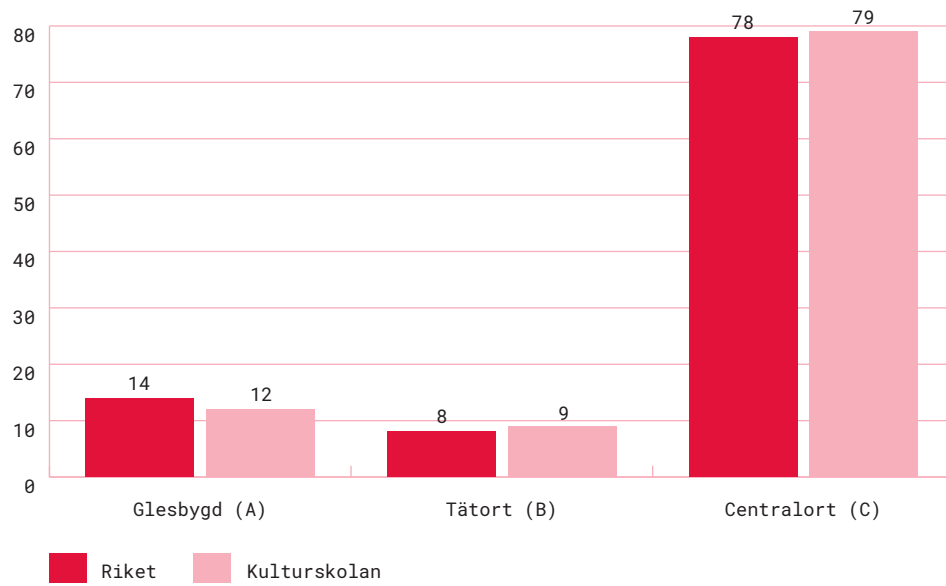
Figur 25. Barn och unga 6–19 år boende i olika socioekonomiska områdestyper, andel i kulturskolan respektive i befolkningen. Inrapporterade värden (personnummerlistor), 2021. Procent. Anm. För mer information om områdestyper, se Bilaga 1.

Boendeområden utifrån befolkningstäthet

Ett annat sätt att få en bild över deltagarna i kulturskolan är att koppla deltagarlistorna till demografiska statistikområden, eller DeSO-områden. I det här fallet delas de in i tre grupper efter befolkningstäthet. Områden i kategori A ligger till största delen utanför större befolkningsskoncentrationer eller tätorter, DeSO i kategori B ligger till största delen i en befolkningsskoncentration eller tätort, men inte i kommunens centralort. I kategori C finns DeSO som till största delen ligger i kommunens centralort.¹⁰ Genom att lägga på dessa kategorier som variabler på våra deltagarlistor får vi också en bild av om boende i dessa kategorier är över- eller underrepresenterade i kulturskolan.

Enligt figur 26 finns det vissa tendenser att 6–19-åringar boende i kategori A, det vill säga i glesbygd, är något underrepresenterade i kulturskolan. Gruppen utgör 14 procent av åldersgruppen i riket men 12 procent i kulturskolan. För boende i tätort (kategori B) respektive centralort (kategori C) är det en liten överrepresentation i kulturskolan jämfört med motsvarande andel i befolkningen. Skillnaderna i andelar mellan kulturskolan och 6–19-åringar i befolkningen i stort är dock generellt små.

10. www.scb.se/hitta-statistik/regional-statistik-och-kartor/regionala-indelningar/deso---demografiska-statistikomraden

Figur 26. Barn och unga 6-19 år boende i olika geografiska DeSO-områden, andel i kulturskolan respektive i befolkningen. Inrapporterade värden (personnummerlistor), 2021. Procent. Anm. För mer information om geografiska DeSO-områden, se Bilaga 1.

Ekonomi

Från och med statistikåret 2018 hämtar Kulturrådet främst ekonomiska uppgifter från SCB:s räkenskapssammandrag för kommuner.¹¹ En anledning till det är att minska arbetet med att lämna in uppgifter för kommunerna. Eftersom uppgifterna som kommunerna lämnar till SCB utgår från tydliga instruktioner har utgångspunkten varit att dessa bör vara tillräckliga för syftet att belysa kulturskolornas ekonomi. Under de fyra år som insamlingen via SCB pågått har det dock framkommit vissa utmaningar med kommunernas inlämningar, vad gäller såväl räkenskapssammandragen som deltagarlistorna till Kulturskolecentrum.

Ett av de mått som används, genomsnittlig deltagaravgift, utgår från de aktuella kommunernas taxor och avgifter för kulturskolan i räkenskapssammandragen. Denna summa divideras sedan med antalet unika kulturskoledeltagare. Eftersom kommunerna redovisar unika deltagare via personnummerlistor i varierande grad och dessa listor i regel inte omfattar samtliga deltagare finns det risk för mätfel. Det finns också utmaningar i kommunernas inrapportering till räkenskapssammandragen. Därför bör uppgifterna om genomsnittliga deltagaravgifter tolkas med viss försiktighet.

Kulturskolecentrums uppdrag är att ta fram jämförbar statistik som kan användas i verksamhetsutveckling av kulturskolorna och publicerar statistiken på webben. Om statistiken från kommunerna inte kan jämföras försvårar det möjligheten för kommunerna att använda underlaget. Dessa utmaningar kräver fortsatt utvecklingsarbete tillsammans med berörda parter, samtidigt som att fler kommuner rapporterar in personnummerlistor och besvarar enkäten.

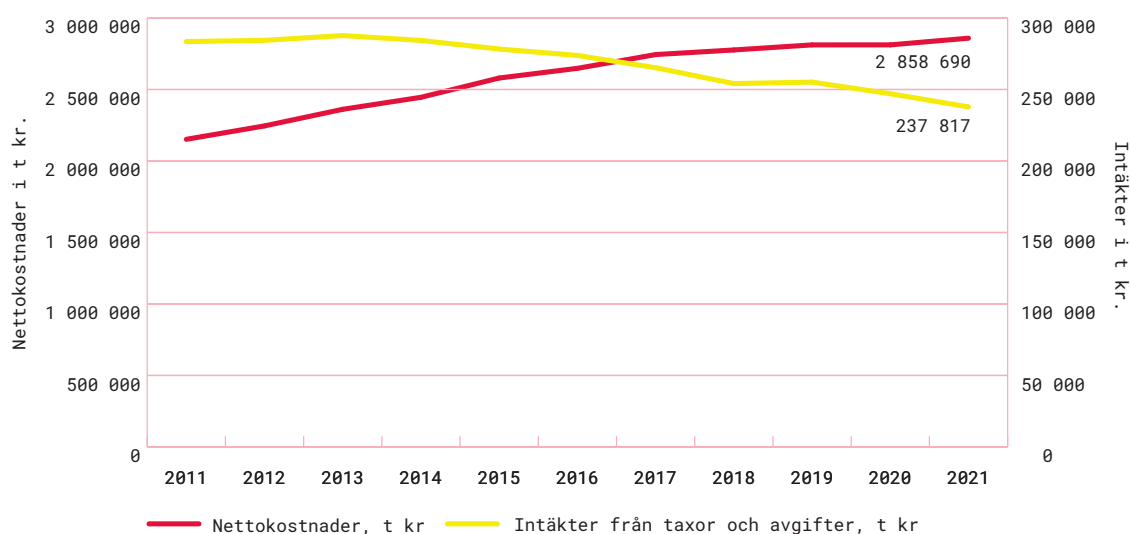
Kostnader och intäkter

Enligt uppgifter från SCB:s räkenskapssammandrag lade kommunerna sammanlagt drygt 2,8 miljarder kronor på kulturskolan under 2021. Detta är nettokostnader, det vill säga totala kostnader med avdrag för totala intäkter. För att göra jämförelser över tid har vi med hjälp av konsumentprisindex fastprisberäknat beloppen i 2021 års priser. På så sätt justerar vi för inflation. Vid en sådan jämförelse har kommunernas samlade nettokostnader för kulturskolan ökat från drygt 2,1 miljarder kronor år 2011 till drygt 2,8 miljarder kronor år 2021 i 2021 års priser (figur 27).

Kommunernas samlade intäkter från avgifter från kulturskolan har minskat under motsvarande period, från drygt 283 miljoner kronor år 2011 till knappt 238 miljoner kronor år 2021, i 2021 års priser.

---

11. www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/offentlig-ekonomi/finanser-for-den-kommunala-sektorn/rakenskapssammandrag-for-kommuner-och-regioner

Figur 27. Kostnader och intäkter för samtliga kulturskolor i riket, 2011–2021. 2021 års priser.

Sätter vi kulturskolans kostnader och intäkter i relation till antalet 6–19-åringar i landet och dessutom tar hänsyn till befolkningsutvecklingen, har nettokostnaderna ökat från 1 436 kronor per invånare år 2011 till 1 666 kronor per invånare år 2021, i 2021 års priser. Ökningen har dock framför allt skett mellan åren 2011–2015. Därefter har kommunernas kostnad per invånare legat relativt stabil (tabell 3).

Kommunernas intäkter från avgifter beräknat på kronor per invånare har minskat från 190 kr/invånare till 139 kr/invånare (6–19 år) mellan 2011 och 2021, i 2021 års priser. Tabell 3 visar också att kulturskolans andel av kommunernas totala ekonomi ligger stabilt hela perioden 2011–2021. Av kommunernas totala driftskostnader går knappt 0,5 procent till kulturskolan. Även om kulturskolans kostnader har ökat under perioden har alltså även övriga kostnader i kommunerna ökat i samma utsträckning.

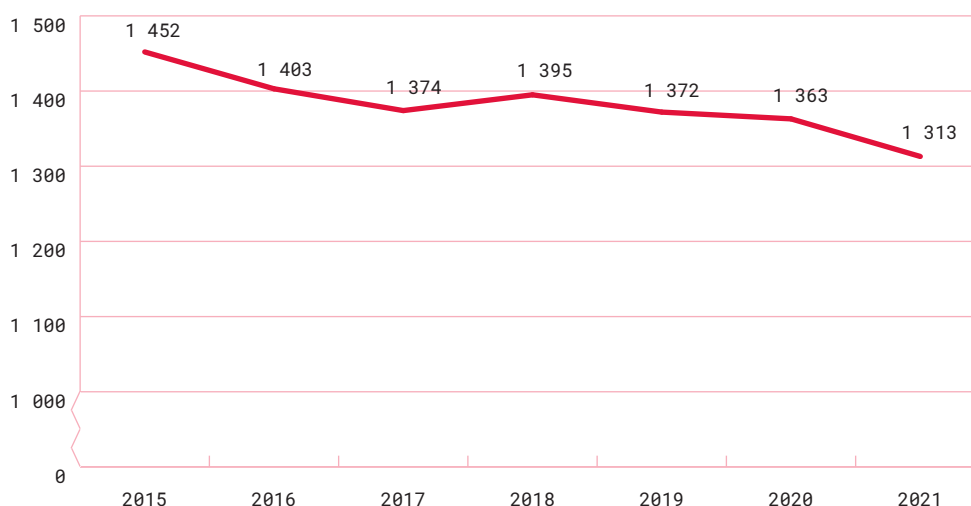
Tabell 3. Kostnader och intäkter för samtliga kulturskolor i riket, 2011–2021. 2021 års priser.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nettokostnader, kr/invånare 6–19 år, 2021 års priser	1 436	1 506	1 578	1 622	1 684	1 682	1 698	1 680	1 676	1 658	1 666
Intäkter från taxor och avgifter, kr/invånare 6–19 år, 2021 års priser	190	191	192	188	182	174	164	153	152	146	139
Andel av totala driftskostnaderna som går till kultur-/musikskola, procent	0,46	0,47	0,48	0,48	0,48	0,48	0,49	0,48	0,48	0,47	0,47

Deltagaravgifter

Fram till och med insamlingen av 2017 års statistik tillfrågades kulturskolorna om den vanligast förekommande terminsavgiften i sin kulturskola. Den vanligaste terminsavgiften låg på 650 kronor per termin under hela tidsperioden 2011–2017, medan den genomsnittliga terminsavgiften sjönk från 665 kronor år 2011 till 625 kronor år 2017 (tabell 6 i Bilaga 2). Deltagaravgifterna kan dock variera inom en och samma kommun, till exempel genom att olika avgifter tas ut för olika kurser och genom syskonrabatter och mängdrabatter om en deltagare går mer än en kurs. Till detta kan det tillkomma avgifter för instrumenthyra, lovkurser eller läger.

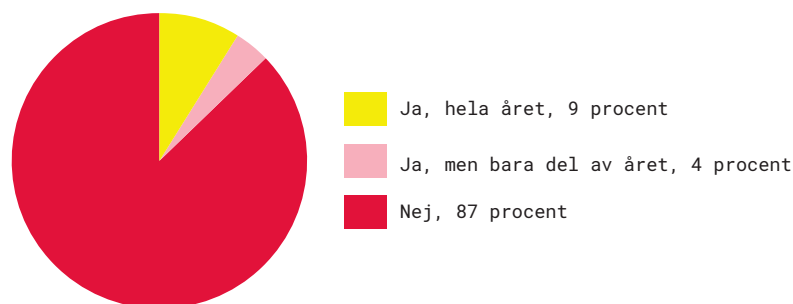
Därför mäter vi nu deltagaravgifterna på ett sätt som bör vara mer jämförbart mellan kommunerna. Kulturskolans samlade intäkter från avgifter under året hämtas från SCB:s räkenskapssammandrag och denna summa delas med antalet unika deltagare i åldern 6–19 år, utifrån de inrapporterade deltagarlistorna. Detta ger en genomsnittlig årlig deltagaravgift. Utifrån det måttet är den genomsnittliga årliga deltagaravgiften 1 313 kronor år 2021. Figur 28 visar att de genomsnittliga deltagaravgifterna har minskat sedan 2011, då genomsnittsavgiften var 1 452 kronor. Gör vi en jämförelse över tid i 2021 års priser blir nedgången än tydligare (se tabell 6 i Bilaga 2). En trolig förklaring är att allt fler kommuner har en helt avgiftsfri kulturskola eller sänkt sina deltagaravgifter. Med tanke på hur måttet genomsnittlig deltagaravgift har beräknats (se diskussion ovan) bör dock resultaten tolkas med försiktighet. Tendensen kan också inrymma höjda kulturskoleavgifter inom vissa kommuner under perioden.

Figur 28. Genomsnittlig årlig deltagaravgift, 2015–2021, löpande priser.

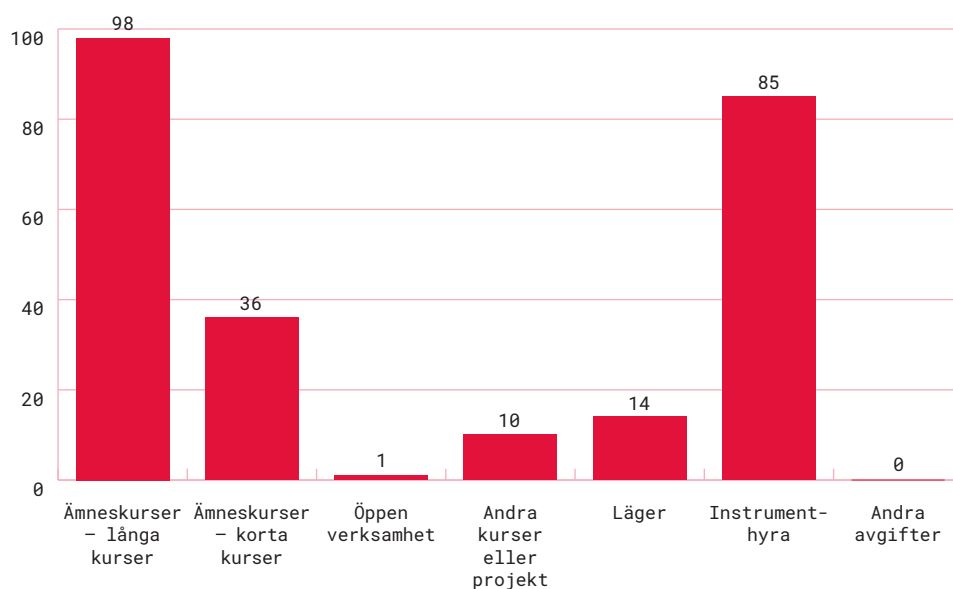
Kostnadsfri kulturskolverksamhet

Enligt SCB:s räkenskapssammandrag är det 18 kommuner som inte har några intäkter från taxor och avgifter för kulturskolan. Det är en ökning jämfört med tidigare år, 2019 och 2020 var motsvarande siffra 11 och 12 kommuner. För att komplettera bilden om hur vanligt det är med en kostnadsfri kulturskoleverksamhet ställdes en fråga om detta i enkätundersökningen. Av de svarande på enkäten angav 20 kommuner (9 procent) att deras kulturskoleverksamhet var kostnadsfri hela året och 9 kommuner (4 procent) att den var det en del av året (figur 29). Resterande 194 kommuner (87 procent) som besvarade frågan angav att kulturskoleverksamheten inte var kostnadsfri under 2021. Jämfört med föregående år har andelen som har kostnadsfri kulturskola hela eller delar av året ökat något.

Figur 29. Kostnadsfri kulturskola, andel kommuner som anger att kulturskolan var respektive inte var kostnadsfri under 2021. Procent.

Bland de kommuner som angav att kulturskoleverksamheten inte var kostnadsfri var det vanligast att det förekom deltagaravgifter för långa ämneskurser (98 procent av de svarande), följt av instrumenthyra (85 procent) och korta ämneskurser/lovkurser (36 procent). Avgifter för läger respektive andra kurser eller projekt togs ut av 14 respektive 10 procent av de kommuner som angav att kulturskoleverksamheten inte var kostnadsfri 2021 (figur 30). Bland de kommuner som inte hade helt avgiftsfri kulturskola var det 44 procent som hade avgiftsfri kulturskola för särskilda målgrupper. De målgrupper som främst ges som exempel är barn och unga med socioekonomiska utmaningar, med funktionsvariationer, som fått plats via elevhälsan och nyanlända.

Figur 30. Deltagaravgifter, andelar för verksamheter som kommuner tog avgifter för under 2021. Procent av de som kommuner som angett att kulturskolan inte är kostnadsfri.

Metod och datakällor

Datakällor

- Enkät till landets samtliga kulturskolor från Kulturskolerådet 1997–2016 och från Kulturrådet 2017–2021.
- Lista med personnummer på samtliga deltagare i kommunen som deltagit i den frivilliga kulturskoleverksamheten under 2018–2021.
- Kulturskolornas kostnader och intäkter kommer från SCB:s räkenskapsammandrag för kommuner. Befolkningsuppgifter kommer från SCB.

Uppräkning

Kulturskolestatistiken är en totalundersökning. Alla kommuner ingår i målpopulationen och har fått en enkät. I undersökningen uppstår bortfall då alla inte besvarar enkäten. Internt bortfall uppstår också då respondenten inte besvarar samtliga frågor. Då data presenteras på aggregerad nivå kommer det att ge en underskattning av de verkliga volymerna. För att kunna presentera siffror som är en skattning av totalvolymerna har Kulturrådet räknat upp de data som innehåller bortfall.

Uppräkningen av antalet deltagartillfällen och antalet unika deltagare har gjorts med hjälp av en faktor som baseras på befolkningen (6–19 år) i de kommuner som svarat jämfört med befolkningen (6–19 år) i de kommuner som inte svarat. En högre andel inrapporterade svar (svarsfrekvens) ger en säkrare skattning.

I de tabeller och diagram med uppräknade värden anges detta i rubrik eller fotnot. I de tabeller och diagram som inte har uppräknade värden anges i stället rapporterade värden, i regel redovisat som andel av de svarande.

Bilagor

Bilaga 1. Begrepp

Kulturskola	Samlat begrepp för kommunal musikskola, kommunal kulturskola eller kommunal musik- och kulturskola, utifrån definitionen <i>En verksamhet där barn och unga erbjuds möjlighet att lära, skapa och utöva kulturella och konstnärliga uttrycksätt; Pedagoger har relevant utbildning eller lång praktisk erfarenhet av ett visst kulturuttryck; Verksamheten är helt eller delvis finansierad av kommunen.</i>
Kulturskoleverksamhet som erbjuds på frivillig basis	Med frivillig menas att verksamheten är frivillig och valbar för deltagarna och inte ingår i den obligatoriska skolan.
Uppdragsverksamhet	Verksamheten ingår inte i den frivilliga kulturskoleverksamheten. Uppdragsverksamhet är verksamhet som ingår i den obligatoriska skolans uppdrag, eller som bedrivs på uppdrag eller i samverkan med skolan (förskola, grundskola, gymnasieskola, särskola och gymnasiesärskola). Verksamheten kan i vissa fall även bedrivas med andra aktörer.
Ämneskurser – långa	Långa ämneskurser pågår en termin eller minst 10 kurstillfällen.
Ämneskurser – korta	Korta kurser och lovkurser med 1–9 kurstillfällen.
Öppen verksamhet	Frivillig verksamhet som deltagarna i regel inte behöver anmäla sig till, såsom drop-in, öppet hus, prova på eller motsvarande.
Övrig verksamhet	Verksamhet (kurser/projekt) som inte räknas till ämneskurser eller öppen verksamhet, till exempel kurser som riktar sig till särskilda målgrupper.
Deltagartillfällen	Antal deltagare multiplicerat med antal kurstillfällen under ett år. Exempel: För en kurs med en lektion i veckan som pågår i 10 veckor räknas antalet veckor som kursen varar multiplicerat med antalet deltagare på kursen: 10 veckor x 12 deltagare = 120 deltagartillfällen.
Kurstillfällen	Antal kurstillfällen per kurs.
Antal eller andel flickor/pojkar	Angett utifrån juridiskt kön.
Unika deltagare	En deltagare räknas bara en gång även om individen deltar i flera kurser.
Uppräknade värden	Värden för län och riket som har räknats upp för att kompensera för de som inte lämnat uppgifter (s.k. bortfallskompensation).
Rapporterade värden	De värden som lämnats i enkäten, och som har summerats utan bortfallskompensation.
Genomsnittlig deltagaravgift	Avgiften är ett genomsnitt för vad en enskild deltagare betalar i avgifter till kulturskolan under ett år. Avgifterna kan inkludera terminsavgifter, andra kursavgifter och eventuella instrumenthyror. Den genomsnittliga deltagaravgiften har beräknats genom att dividera landets kulturskolors sammanlagda intäkter från avgifter med totala antalet unika deltagare. Uppgift om intäkter från taxor och avgifter för musik-/kulturskoleverksamhet hämtas från SCB:s räkenskapssammandrag.
Vanligaste terminsavgift	Den vanligast förekommande terminsavgiften. Redovisat till och med 2017.
Löpande priser	De priser som råder under den period som avses.
Fasta priser	Löpande priser som omräknats med hjälp av KPI för att kunna jämföras mellan olika år.
KPI (konsumentprisindex)	Konsumentprisindex (KPI) är det mest använda måttet på prisutveckling och används bland annat som inflationsmått. KPI avser att visa hur konsumentpriserna i genomsnitt utvecklar sig för hela den privata inhemska konsumtionen, det vill säga de priser konsumenterna faktiskt betalar. I KPI ingår konsumtion av varor, tjänster och låneräntor.
Utländsk bakgrund	Person som är född utomlands eller född i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands.
Utrikes född	Person som är född i ett annat land än Sverige.
Nyinvandrad	Person med kortare vistelsetid än 4 år i Sverige.
Socioekonomisk bakgrund – föräldrars utbildning	Person med minst en förälder/vårdnadshavare som har eftergymnasial utbildning.

Kulturskolan i siffror

Socioekonomiska områdestyper	Fem områdestyper, framtagna av Delmos och SCB, som beskriver likheter och skillnader i socioekonomisk status på lägre geografiska nivåer. Områdestyperna utgår från RegSO:n (Regionala statistikområden). De fem typerna är: 1: områden med stora socioekonomiska utmaningar 2: områden med socioekonomiska utmaningar 3: socioekonomiskt blandade områden 4: områden med goda socioekonomiska förutsättningar 5: områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar. Områdestyp 1 och 2 går under samlingsbegreppet områden med socioekonomiska utmaningar.
Boendeområden utifrån befolkningstäthet (DeSO)	DeSO, eller Demografiska statistikområden, delar in landet i knappt 6 000 områden. DeSO kan delas in i tre kategorier utifrån befolkningstäthet: Kategori A: Ligger till största delen utanför större befolkningskoncentrationer eller tätorter. Kategori B: Ligger till största delen i en befolkningskoncentration eller tätort, men inte i kommunens centralort. Kategori C: Ligger till största delen i kommunens centralort. Totalt återfinns 18 procent av DeSO inom kategori A, 10 procent inom kategori B och 72 procent inom kategori C.

Bilaga 2. Tabeller

Tabell 4. Nettokostnader kommunernas drift totalt och för kulturskola 1998-2021. Kronor totalt och per invånare 6-19 år i löpande priser och i 2021 års priser.

	Kulturskolans andel av kommunens driftkostnader, procent	Nettokostnad kulturskola, löpande priser, t kr	Nettokostnad kulturskola 2021 års priser, t kr	Kr/invånare 6-19 år, löpande priser	Kr/invånare 6-19 år, 2021 års priser
2021	0,47	2 858 690	2 858 690	1666	1 666
2020	0,47	2 752 510	2 812 080	1623	1 658
2019	0,48	2 738 683	2 811 849	1633	1 676
2018	0,48	2 656 762	2 776 413	1608	1 680
2017	0,49	2 575 612	2 744 169	1594	1 698
2016	0,48	2 441 427	2 647 895	1551	1 682
2015	0,48	2 355 863	2 580 209	1538	1 684
2014	0,48	2 233 727	2 445 350	1482	1 622
2013	0,48	2 161 029	2 361 471	1444	1 578
2012	0,47	2 055 656	2 245 323	1379	1 506
2011	0,46	1 952 434	2 151 546	1303	1 436
2010	0,46	1 901 161	2 150 067	1254	1 418
2009	0,47	1 875 343	2 147 764	1222	1 400
2008	0,48	1 865 882	2 130 175	1209	1 380
2007	0,48	1 790 855	2 115 602	1152	1 361
2006	0,49	1 726 613	2 084 851	1105	1 334
2005	0,49	1 639 517	2 006 654	1045	1 279
2004	0,50	1 597 806	1 964 008	1010	1 241
2003	0,50	1 569 383	1 936 701	989	1 220
2002	0,49	1 473 324	1 853 483	927	1 166
2001	0,50	1 424 499	1 830 303	898	1 154
2000	0,49	1 321 813	1 740 058	838	1 103
1999	0,48	1 234 258	1 641 166	790	1 050
1998	0,46	1 185 988	1 583 732	768	1 026

Kulturskolan i siffror

Tabell 5. Intäkter från avgifter från kulturskola 2011–2021. Kronor totalt och per invånare 6–19 år i löpande priser och i 2021 års priser.

År	Intäkter från avgifter, löpande priser, t kr	intäkter från avgifter, 2021 års priser, t kr	Kr/invånare 6–19 år, löpande priser	Kr/invånare 6–19 år, 2021 års priser
2021	237 817	237 817	139	139
2020	241 799	247 032	143	146
2019	248 523	255 162	148	152
2018	243 187	254 139	147	153
2017	248 927	265 218	154	164
2016	252 465	273 816	160	174
2015	254 096	278 293	166	182
2014	259 700	284 304	172	188
2013	263 291	287 712	176	192
2012	260 335	284 355	175	191
2011	257 277	283 514	172	190

Tabell 6. Terminsavgifter 1997–2021, genomsnittlig årlig deltagaravgift 2015–2021 samt antal kommuner med 0 kr i terminsavgift 1997–2021.

År	Vanligaste terminsavgift, medelvärde löpande priser	Vanligaste terminsavgift, medelvärde, 2021 års priser	Genomsnittlig årlig deltagaravgift, löpande priser, kr	Genomsnittlig årlig deltagaravgift, 2021 års priser, kr	Antal kommuner med 0 kr i terminsavgift
2021	Uppgiften ej insamlad	Uppgiften ej insamlad	1 313	1 313	18**/20*
2020	Uppgiften ej insamlad	Uppgiften ej insamlad	1 363	1 392	12**/22*
2019	Uppgiften ej insamlad	Uppgiften ej insamlad	1 372	1 409	11**/20*
2018	Uppgiften ej insamlad	Uppgiften ej insamlad	1395	1 458	14**
2017	625	666	1 374	1 464	14
2016	647	702	1 403	1 522	16
2015	647	709	1 452	1 590	12
2014	658	720			9
2013	661	722			9
2012	663	724			7
2011	665	733			4
2010	655	741			4
2009	637	730			5
2008	Uppgiften ej insamlad	Uppgiften ej insamlad			-
2007	606	716			5
2006	598	722			4
2005	591	723			4
2004	567	697			4
2003	526	649			5
2002	510	642			5
2001	498	640			5
2000	494	650			4
1999	484	644			5
1998	488	652			3
1997	476	635			3

* Antalet bygger på svar från kulturskoleenkäten 2019–2021. Då svarsfrekvensen för undersökningarna varit 84, 86 respektive 78 procent kan antalet vara en underskattning.

** Antalet uppskattat från SCB:s siffror om intäkter från taxor och avgifter ur räkenskapsammandragen.

Kulturrådet
Box 27215, 102 53 Stockholm
Besök: Borgvägen 1-5
Tel: 08 519 264 00
E-post: kulturradet@kulturradet.se

© Statens kulturråd 2022
ISBN 978-91-89748-01-9

kulturradet.se